

Hodnotíme výsledky druhé olympiády lidového umění a tvorby

Máme upřímnou radost z dobrého díla. Druhá olympiáda lidového umění a tvorby volyňských Čechů, pořádaná v Zlatci jako kult. dar republiky k IX. sjezdu KSČ ve dnech 30. dubna a 1. května t. r. pod heslem „Slované na cestě k socialismu a v boji o mír“, splnila do značné míry naše očekávání a v mnohém přinesla i radostná překvapení.

Při loňské olympiádě, která byla vlastně pouze před pěti měsíci, sme vyslovili naději a přesvědčení, že se tyto kulturní podniky jistě rozrostou do hloubky i do šířky. Přes všechny překážky, které našemu kulturnímu snažení stojí dosud v cestě, nám letošní olympiáda dala plně za pravdu a každá příští to jistě znova potvrdí.

Nejradostnějším z evem byla skutečnost, že někteří jednotlivci, kteří se zúčastnili loňské olympiády sami, soustředili kolem sebe skupinky a skupiny, s nimiž se přihlásili letos — a zaslouženě zvítězili. Méně potěšující bylo to, že některé loňské vítězné sbory a soubory usnuly na vavřínech, neprojevíly dostatečný zájem a iniciativu — nic nového nedokázaly a nikam se nedostaly.

Dalším radostným z evem byla poměrná vyrovnanost soutěžících a vysoká úroveň některých jejich výkonů. Zatím co loni mezi prvými a dalšími r. y byl značný rozdíl v počtu bodů, letos o vítězství a porážce v mnoha případech při stejném počtu dosažených bodů rozhodovaly i nepatrné chybičky či přednosti.

Na každého jednotlivce i soubory byly kladeny značné požadavky, vyšší nežli loni, bylo bráno přísnější měřítko při posuzování jednotlivých výkonů a také znalost a ovládnutí češtiny bylo požadavkem, platným pro všechny účastníky bez rozdílu. S radostí budíž konstatováno, že právě v češtině se pro evil značný pokrok, což opravňuje k naději, že zvláště naše mládež se bude moci bez obav a zbytečného sebedoceňování již v příštím roce plně zapojit do soutěže tvořivosti mládeže nejen na jeím pracovním, ale i kulturním úseku.

Všechny vystoupení vítězů 2. olympiády bylo radostnou přehlídkou a ukázkou velikých možností a schopností, které mají vol. krajané při své poctivé snaze o kulturní zapojení do celonárodního celku. Význam jejich kulturního přínosu bude stále zřejmější, neboť jistě i tato olympiáda bude další vzpruhou a podnětem pro všechny naše krajané, aby své znalosti řeči, obyčejů, hudby, písní a tanců bratrských národů slovanských využili k jejich šíření mezi našim lidem ve vlasti. Je především třeba, aby vzbuzovali tento zájem o slovanskou lidovou tvorbu ve svém nejbližším okolí, aby propagovali slovanské lidové umění v

Čtyři roky od vítězství nad fašistickým Německem

Před čtyřmi roky dne 9. května 1945 hitlerovské Německo bezpodmínečně kapitulovalo, podehnulví těžkým ranám, které mu zasazovala především sovětská armáda. Tohoto dne pronesl vůdce sovětských národů a nejvyšší velitel sovětské armády J. V. Staľin památná slova: „Nyní můžeme s plným odůvodněním říci, že nadešel historický den konečné porážky Německa, den velikého vítězství našeho národa nad německým imperialismem. Velké oběti, které přinesl náš národ v době války ve jménu svobody a nezávislosti naší vlasti, nesčíslné zkoušky a strádání, jež musel náš národ prožít, usilovná práce v týlu a na frontě, přinesená na oltář vlasti — to vše nebylo nadarmo a bylo korunováno plným vítězstvím nad nepřítelem.“

Letos vzpomíná opět celý svět skončení druhé světové války, nejstrašnější války v dějinách lidstva. Znovu si připomíná při této příležitosti historickou úlohu sovětské armády, na níž ležela po celou dobu války největší tíha boje, která nejen odrazila soustředěný nápor dokonale vycvičeného a vyzbrojeného nepřítel, ale která jej dovedla obrátit na útěk a hnala jej od savného Stalngrađu až do jeho dompěte, do Berlína. Vojenští značci těžko chápali, jak mohl Sovětský svaz odolat útoku hitlerovské vojenské mašinerie, která byla až dosud považována za nepřemožitelnou. Tto značci však nepočítali s nejdůležitějším faktorem: nepočítali, že proti dresurovi vycvičené fašistické armádě stojí celý sovětský národ, který hájí výmogenosti socialistické revoluce. Tato síla vydala za léta fašistického vojenského drůlu.

Zkoumáme-li příčiny vojenského vítězství Sovětského svazu, dojdeme k závěru, že zvítězil především proto že jeho společenství národů vytvořilo morálně-politickou jednotu, z níž vyrostlo nové sovětské vlastenectví, nelekající se žádných obětí, vlastenectví, z něhož prýštila statečnost sovětského vojáka, před níž se sklání v obdivu celý svět. Z něho však prýštilo také pracovní nasazení sovětských dělníků a dělnic v týle, kteří v nově vybudovaných továrnách vyráběli výzbroj pro frontu. Všechny

odbočkách Svazu přátel SSSR, Společnosti pro kult. a hosp. styky s Polskem a v ČSM. Kde tyto odbočky snad dosud nejsou, je třeba, aby spolupůsobili při jejich zakládání.

Je třeba, abychom si všichni dobře uvědomili, že i tímto svým skrovným přínosem přispějeme veliké a krásné věci poznání a sblížení především slovanských národů a tím i věci pokroku, socialismu a míru.

Jar. Chudoba.

výpočty fašistických a imperialistických veličin, které zjevně nebo skrytě doufaly, že sovětská společenost se pod těžkými ranami války rozpadne na jednotlivé, navzájem soupeřící národy, se ukázaly pouze zbožným, ale marným práním. Naopak, Staľinská národnostní politika přinesla nejkrásnější plody družby národů prvé v tak těžkých chvílích sovětského státu, jako byla léta 1941 a 1942. Sovětský svaz zvítězil dále proto, že měl armádu vysoké morálně-politické úrovně, se zkušenými a oddanými velitelskými kádry, s dokonalou, na výši doby stojící výzbrojí, že měl armádu, která se řídila nejpokrokovější válečnou vědou — vědou sovětskou, staľinskou. Vojenské vítězství Sovětského svazu je zároveň vítězství staľinské strategie a staľinské válečné vědy nad prušáckou, mechanickou válečnou vědou. Velitelé armád se budou ještě dlouho učít na příkladě sovětské vojenské vědy, která dokonale rozdrtila německé armády pod Staľingradem, pod Moskvou, pod Leninogradem atd.

Avšak nejen armáda přispěla k vítězství. Podílel se na něm celý národ. Jasnozřivá politika bolševické strany připravila sovětskou zemi k aktivní obraně a, v době války dovedla soustředit veškeré úsilí národa k jednomu cíli — k vítězství nad nepřítelem. Velká vlastenecká válka byla pro Sovětský svaz vítězná především také proto, že v čele bojujícího národa stál zkušený vůdce, velký Staľin.

Vojenským vítězstvím nad fašismem neskončil však boj sovětského lidu o zachování samostatnosti a nezávislosti prvního socialistického státu na světě. Rány války, které dopadly na SSSR, byly neobyčejně těžké a každý druhý stát by byl pod nimi klesl a stal se brzy bezvýznamným druhořadým, polokoloniálním národem. Jedině Sovětský svaz, díky svému socialistickému zřízení dovedl válečné rány obdivuhodně rychle vyléčit a nejenže neklesl hospodářsky ani politicky, ale naopak stanul na prvním místě co do významu ve světové politice i co do hospodářské obnovy země. Je všeobecně známo, že Sovětský svaz prvé v Evropě zrušil lístkový systém, zvýšil výrobu na předválečnou úroveň, zhodnotil svou měnu a pod Dnes už jsou tyto úspěchy historií a Sovětský svaz dobývá každým dnem nových úspěchů na poli výroby přemyslové i zemědělské. Tak zvítězil SSSR vlastně po druhé.

Hodnotíce v letošním roce vítězství Sovětského svazu nad fašistickým Německem, musíme v něm především vidět důkaz neobyčejné síly jeho armády a všeho jeho lidu. Lidé kteří touží po míru, vidí v Sovětském svazu zástíru

miru a pokoje do příštích let. Letos, ve chvíli, kdy se v západních státech chystají parlamenty k ratifikaci Atlantického paktu, této nové hrozby války ze strany imperialistů, působí připomínka vítězství Sovětského svazu ve velké vlastenecké válce povzbudivěji než kdy jindy: dodává pokrokovým silám celého světa důvěru v mírové síly Sovětského svazu.

My, kteří vděčíme Sovětskému svazu za své osvobození a kteří jsme s ním svázáni smlouvou o přátelství, vzájemné pomoci a spolupráci, my, kteří jsme se s ním a se všemi lidově-demokratickými zeměmi v mohutné a stále rostoucí frontě obránců míru věříme, že letošního 9. května si celý svět znovu připomeneme, jaké hrůzy by jej čekaly v případě nové války. Věříme, že i imperialističtí podněcovatelé války si znovu uvědomí, co vedlo k vítězství Sovětského svazu nad tak mohutnou armádou, jakou byla armáda fašistického Německa. Jsme přesvědčeni, že toto vše imperialisté vědí a že si proto netroufnou vyvolat novou válku, zvláště také proto, že lid jejich zemí si válku nepřeje. Přitom budíž znovu zdůrazněno, že naše víra v mir není diktoována slabostí, ale že pramení z vědomí síly, z vědomí, že stojíme v jednom řádku se slavnou sovětskou armádou a že naše síly jsou mohutnější než síly války.

Tak jako ve chvíli vítězství v r. 1945, tak i letos si můžeme společně se sovětskou armádou napsat do svého štítu slova: Naše věc je spravedlivá — my zvítězíme!

Dny československého zahraničí

Jako každý rok tak i letos se pořádají ve vlasti dny československého zahraničí. Pořadatelem je Československý ústav zahraniční (ČUZ), ovšem, jako ve všem, je patrná změna i zde. Již není to oslava několika nadšenců, ale je to celostátní, a také stát se stará a všemožně pomáhá ČUZ, aby nezůstalo osamoceno a neodcizilo se nám na dva miliony našich bratří a sester v cizině. Sami dobře víme, jak jsme nelibě nesli malý zájem vlasti o nás, dokud jsme byli v cizině. Tím větší je na nás všech odpovědnost k těm, kteří ještě dodnes v cizině zůstali. V Praze se konaly oslavy pod záštitou presidenta republiky Klementa Gottwalda a čestného předsednictví předsedy Národního shromáždění dr. Oldřicha Johna a vlády republiky Československé, kterou zastupoval ministr techniky inž. dr. Šlechta. Oslavy organizoval Československý ústav zahraniční. Po projevu předsedy Národního shromáždění dr. Oldřicha Johna a ing. dr. E. Šlechty, který zastupoval čs. vládu, ujal se slova předseda akčního výboru ČUZ dr. Bedřich Steiner, jehož projev přinášíme celý. My, kteří jsme se navrátili, známe ten hřejivý pocit vystěhovalce, když zavanul jen ne menší vánek ze staré vlasti k nám. Co nám pomáhalo udržet svoji řeč a spoj se svým národem, k němuž patříme? Byly to knihy, tisk, školy, přednášky a hlavně ochotnická divadla, na kterých se objevily ty naše kroje, tance a zpěvy. Dnes, když pořádáme zde ve vlasti olympiády lidového umění a tvorby ve čtyřech slovanských řečích, snad zapomenáme, že by to bylo velmi milé, kdybychom něčím takovým přispěli našim v cizině. Kdybychom jim poslali materiál zpěvní, divadelní, notový, i když by to byl materiál z ruštiny, polštiny nebo ukrajin-

Složený naš j lidské společnosti prochází dalekosáhlými změnami, a to téměř ve všech odvětvích našeho veřejného života. Je to namnoze přerod tak rychlý, že lidé, zapojení do této revoluční přestavby, nemají skoro ani kdy, aby tyto změny pozorovali. Ale i to je důkaz, že to vše, co se okolo nás děje a čemu podléháme, má svůj organický a přirozený základ, který vychází z našeho vědomí a přesvědčení o nutnosti dalekosáhlé přestavby toho, v čem vidíme svůj cíl a svou budoucnost.

Svátek prvního máje je však dnem, kdy máme alespoň názornou představu o tom, co se kolem nás za tak krátký čas změnilo. Nevzpomínáme na léta, kdy svátek prvního máje byl pro měšťácké vrstvy jakýmsi dnem strachu a napjatého očekávání, co se stane. Nevzpomínáme proto ani na důkladná opatření buržoasné policejních režimů, které se všemi prostředky snažily znemožnit nebo třeba jen omezit průvod dělnické třídy hlavními ulicemi našich měst. To všechno je už dávná minulost, na kterou již nechceme a nemůžeme vzpomínat, protože nemá nic společného s tím, na čem dnes upíráme svou pozornost a své pracovní úsilí.

Dnešní náš svátek práce je opravdovou oslavou a zároveň i vítězným potvrzením toho, o čem bojovaly a zač umíraly generace před námi. Dnes jdeme do ulic proto, aby naše prapory a zástavy manifestovaly nezadržitelný postup dějin-

ného vývoje, v kterém je dělnická třída přičena vedoucí úloha a také všechna odpovědnost v revoluční přestavbě naší společnosti a jejího řádu. Heslo socialismu je vedoucí myšlenkou všeho, co dnes zaměstnává mysl všech pokrokových lidí z celého světa, spolu s odhodláním nedovolit, aby kapitalistické a imperialistické pikle proti pokojné práci mohly ještě jednou obrátit vývoj nazpět a uvrhnout pracující třídu lidu do dalších válečných hrůz a katastrof.

Tak se stala letošní manifestace vítězné dělnické třídy o prvním máji zároveň důraznou manifestací pro zachování světového míru. Kdo lépe a opravdověji může být představitelem míru a obecného pokoje, než právě třída těch, z jejichž práce vyrůstá naše lepší budoucnost. Člověk, který cílevědomě pracuje, který ví, že jeho práce prospívá celku, nemůže si ani představit, že to, co vytvořily jeho pracovitě ruce, bude jednoho dne násilně zničeno jen proto, že hrstka imperialistických kořistníků nechce vidět, že její svět je v soumraku a že nastává nové, lepší údobí lidské společnosti.

Takový je hlas našeho letošního prvního máje. Hlas, který přesvědčuje, vede a bojuje proti všem záškodníkům světového míru. Třídí ráz této manifestace dělnické třídy je tak znova povýšen k výraznému heslu, že dělnická třída si světový mír udrží a že bude pro něj všemi prostředky i bojovat!

štiny. Víme, co rodin z Volyně se vystěhovalo do ciziny, jistě by jim to udělalo velkou radost, připomněli by si sladké melodie ze slovanských zemí, v nichž žili. Není to tak lehké, tyto věci sehnat, víme jak těžce sháníme my notový materiál, a mnohdy si ho musíme opsat od toho, kdo to zná. A což teprve oni? Pamatujeme ještě na naše těžkosti když jsme sem přišli, zde to vše jde rychlým tempem kupředu, a my jsme v cizině žili probuzeneckou dobou, a pak se nám často zdálo, že si nerozumíme. A což teprve oni! Často žijí v jiném prostředí, slovanskému duchu naprosto cizím. Naši učitelé jistě se vynasnaží a neopominou žádnou menšinou slavnost, obohatit o nějaké to číslo slovanské národní písně a tance.

Je to naše bohatství, s kterým můžeme mezi lid akékoliv národnosti, a víme, jak zahřeje u srdce, jak dokáže potěšit a povzbudit. Vim, kdůz jsme dělali zájezd na Moravu, že se lidé neubránili a ani nestyděli, když se zaleskla v oku slza. To bylo při obvyklé národní písničce našich bratří Slovanů. Na naše krajan v cizině nesmíme zapomenout!

Projev předsedy akčního výboru ČUZ, poslance dr. Bedřicha Steinera při slavnostním shromáždění v dnech československého zahraničí v Praze

Dnešního dne se hlásíme manifestačně ke dvěma milionům bratří a sester v cizině a slavnostně prohlašujeme, že je chceme zachovat národu jako živou, zdravou, věrnou a prospěšnou větev. Když s tohoto hlediska přehlížíme svou dosavadní práci v Československém ústavě zahraničním, přiznáváme poctivě: je třeba ještě mnohé udělat, zdaleka jsme neudělali všechno, co naši krajané po-

třebují. Avšak, že se chceme dostat ke stavu, který lze pokládat za uspokojivý, a že bereme svůj úkol velmi vážně a odpovědně, dokládá skutečnost, že jsme po prvé, co se provádí péče o zahraniční krajan v tomto státě, vypracovali řádný pracovní plán.

Když jsme před několika týdny dleli mezi krajan v Francii, říkalo se nám nejednou: „Nikdy nám republika nevěnovala tolik pozornosti, jako dosud, nikdy se o nás ČUZ nestaral jako nyní.“ My jsme sice přijali tento projev rádi. Ale uvědomili jsme si zároveň, jak málo mohla pracovat krajanová péče v minulosti, kdy byla podporována jenom hesly a frázemi a kdy se naši pracovníci ubíjeli v opatrování prostředků pro samu existenci ústavu, pro krytí režie.

Teprve tato republika zbavuje ústav starostí a dává mu možnost skutečné práce a skutečného rozvoje. President Klement Gottwald se stává dokonce členem ústavu. A tato republika nežádá nic jiného, než aby Československý ústav zahraniční splnil úkoly, které si předsevzal již dříve, které však nebylo možno realizovat pro nepochopení vládnoucích.

Republika dnes dává podmínky pro rozvoj práce. Ale také žádá, aby tato práce byla skutečně a odpovědně plněna. A my jsme sice slyšeli slova uznání od krajanů ve Francii jako projev vděčnosti za naši upřímnou snahu, ale řekli jsme si, že chceme pracovat lépe a dokonaleji. Vysvětlili jsme také, jak chceme s krajan spolupracovat. Položili jsme důraz zejména na mládež, protože nechceme ztrácet naději ve vlastní ani v cizině. A dosud se zapomínalo zejména na dorost.

Řekli jsme také, že dnes, kdy republika dala lázně, ozdravovny, horské chaty a hotely lidu, aby umožnila a upevnila

5. květen -- den sovětského tisku

Každoročně dne 5. května — právě v den naplněný i jinými významnými výročími — připomíná si Sovětský svaz, čím byl a je tisk v boji pracující třídy, a sovětský kalendář nazval tento den „Dnem sovětského tisku“. Toho dne, kdy v naší Praze vypuklo r. 1945 historické povstání lidu proti nacistům, vyšlo roku 1912 první číslo leninsko-stalinských novin „Pravda“, čelného listu dnešního SSSR, a téhož dne r. 1818 narodil se i Karel Marx, veliký předchůdce a učitel Leninův.

V boji pracujících měl tisk rozhodující úlohu. Byl největší zbraň proti reakčnímu carismu, vychoval straně její politické kádry byl nejsilnějším propagačním prostředkem a má i největší zásluhu na budování země, jež povstala z popelů občanské války a revoluce k svobodnému životu.

Tisk Sovětského svazu je na neustálém vzrůstu. Zatím co ještě r. 1913 vycházelo na území Ruska 860 listů ve 24 jazycích a o nákladu 2 miliony 700 tisíc exemplářů, má dnes již SSSR přes 9000 časopisů, které vycházejí v nákladu daleko přes 7 miliard (!) exemplářů. Jsou vydávány v 70 jazycích, a to ukazuje, co bylo vykonáno stalinským

řešením národnostní otázky pro uvědomění malých a i těch nejmenších národností, které z temna ngramotnosti povstaly k svěbytnému duchovnímu a kulturnímu životu. Přesahovalo by rámeček připomínky, kdyby měla být zdůrazněna i obrovská ediční činnost, která dala sovětskému občanu do ruky dobrou a levnou knihu v nákladech tak obrovských, že se tím staví SSSR na čelné místo mezi všemi národy světa. Jsou tu díla, která vycházejí v nákladu celých desítek milionů, a to nejen díla politická, nýbrž i práce sovětských básníků.

„Tisk musí růst nikoli dny, nýbrž hodinami — je to neostřejší a nejsilnější zbraň strany“ — řekl Stalin, a sovětský tisk koná čestně svoji povinnost, která už není zaměřena jen na zájem vnitřní, nýbrž i na veliké cíle, které sleduje Sovětský svaz ve svém boji za světový mír na poli mezinárodním.

Obrovskou roli hrál sovětský tisk za Velké vlastenecké války, kdy stmelil národy Sovětského svazu v nerozbornou jednotu a povzbudil bojovníci i pracující občany SSSR k činům, které vedly ke slavnému vítězství a i k osvobození našemu. Je teprv vzpomínka na sovětský tisk a připomínka jeho svátečního dne i věci našich srdcí a našeho vděku.

Jiří REBL:

JULIUSZ SŁOWACKI

(K 100-letnímu výročí zgonu)

Wielki polski poeta Juliusz Słowacki urodził się na Wołyniu w mieście Krzemieńcu dnia 4. października 1809 r. Tam jeszcze przed kilku laty oglądałem resztki ruin jego domu ojczystego. Na Wołyniu młody poeta spędził swe dziecięce lata i tu w krzemienieckim liceum studiował.

Przepiękne okolice Krzemieńca z tajemniczą górą Boną, z ruinami starożytnego zamku księżny Bony oraz romantyczna rzeka Ikwa, o której Słowacki wspomina w swoich wierszach, wywierały na twórczą duszę poety wielkie wrażenie i tu go w młodym wieku poraz pierwszy „pocałowała muza“. Słowacki zaczął pisać wiersze w 15 roku życia.

Juliusz był jedynym synem pisarza i profesora wileńskiego uniwersytetu, który zmarł we chwili, gdy małemu Juliuszowi było zaledwie 5 lat.

Chłopak był wychowywany przez swoją matkę i przejawiał się jako nadzwyczaj inteligentne dziecko o nadzwyczajnych zdolnościach. Matka była jego najbliższą przyjaciółką i znała wszystkie tajemnice jego marzącego serca.

W r. 1831, w 22 roku swego życia Słowacki porzucił ojczyznę i wyjechał do Londynu. Było to po wybuchu powstania listopadowego, które poeta uwiatał kilku rewolucyjnymi wierszami.

Z Londynu po pewnym czasie Słowacki przejechał do Paryża i tu

wydał pierwszą księgę swoich wierszy, które zachwycaly swoją formą i dojrzałością cały świat literacki. Wielkim wielbicielem Słowackiego był nasz poeta K. H. Máchá.

Z Paryża Słowacki wyjechał do Żenewy na dłuższy czas i tu napisał swoje wielkie dzieła: „Kordian“, „Mazepa“, „Balladyna“ i „Hofsztjński“.

W r. 1836 wyjechał poeta do Włoch. W Rzymie zapoznał się i zaprzyjaźnił z pisarzem polskim Z. Krasińskim, który jako jeden z pierwszych spostrzegł olbrzymie zdolności Słowackiego jako wielkiego poety. Z Rzymu poeta podróżował do Neapolu a następnie na wschód. Odwiedził Grecję, Egipt, Palestynę, Liban i Syryję. W r. 1837 powrócił Słowacki do Włoch i żył we Florencji.

Z dalekiej podróży poeta przywiózł wiele nowych utworów, które dokończył we Florencji.

Wrażenia z podróży na wschód Słowacki opisał w nadzwyczaj pięknym liryczno-epicznym wierszu „Droga na wschód“.

Podczas swego pobytu w Jerozolimie poeta był inspirowany myślą o „Anhellim“ a w pustyni El-Arisch — myślą o „Ojcu zadżumionych“.

Ostatnie dziesięć lat swego życia spędził wielki poeta w Paryżu, gdzie po kilku latach rozłąki spotkał się ze swoją matką.

Słowacki, niedoceniony za życia,

В. И. Лебедев-Кумач

СОВЕТСКИЙ ПРОСТОЙ ЧЕЛОВЕК

Разносятся песни всё шире
И слава гремит в вышине
О нашей единственной в мире
Великой Советской стране.

По полюсу гордо шагает,
Меняет движение рек,
Высокие горы сдвигает —
Советский простой человек!

Отбросивши сказки о чуде
Отняв у богов небеса, —
Простые советские люди
Повсюду творят чудеса!

Америка снова открыта, —
Сквозь холод, туманы и снег
В неё прилетел деловито
Советский простой человек.

Всех лучше советские скрипки
На конкурсах мира звучат,
Всех ярче сверкают улыбки
Советских весёлых девчат.

В морские глубины пробьётся,
Взойдёт на Эльбрус и Казбек
И всюду победы добьётся
Советский простой человек.

Цветёт красотой небывалой
Народного счастья весна,
Всемирной надеждою стала
Советская наша страна.

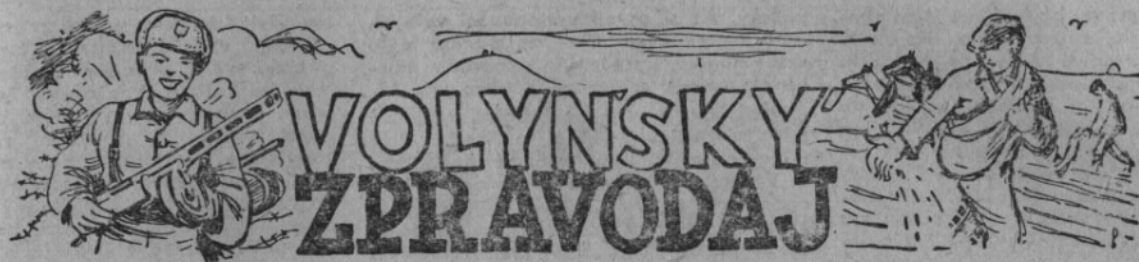
И звёзды сильнее заблистали,
К кровь ускоряет свой бег,
И смотрит с улыбкою Сталин —
Советский простой человек.

doczekał się wielkiej sławy pośmiertnej. Potomkowie postawili wielkiego poetę obok Adama Mickiewicza i Krasińskiego w poczet wielkich poetów polskich.

Wielki poeta nie doczekał się ponownego powrotu do swojej ukochanej Ojczyzny, zmarł w Paryżu dnia 5. kwietnia 1849 roku, nie dożywszy 40 lat i tam był pochowany.

Wdzięczny naród polski oddał wielkiemu poecie hołd największy, gdyż przewiózł zwłoki jego z obcej ziemi do Polski i złożył je w Krakowie na Wawelu obok prochów wielkiego jego poprzednika Adama Mickiewicza.

Narody Czechosłowacji, z okazji setnej rocznicy, oddają hołd wielkiemu słowiańskiemu poecie a my Wołyniacy z dumą wspominamy na piękną ziemię Wołyńską, która dala Słowiaństwu wielkiego poetę Juliusza Słowackiego.

Z olympiady lidového umění a tvorby 1949

Na Zatecku, kde je stále sucho, přivítal jízďející se účastníky dešt, který potrvál celý den. Tedy by se mohlo říci, že všichni byli přivítáni „sprchou“. Přijeli také členové soudcovské komise: Míla Mellanová, učitelka a profesorka konservatore Jindra Krbesová z Prahy. Přijžděli soutěžící, kterých bylo letos přes sto. Nervosita a dešt nikterak neprispívaly k tomu, aby byla nějak hýřivá nálada. Ale to už tak bývá, že při takové velké organizaci sem tam něco zaskřípe. To jsou ale staré chyby, které napříště se mohou odstranit. Jasně je a všichni, kdož takovou organizaci budou pořádát, musí mít více naosených spolupracovníků a velký poradatelský aparát. Tím více, že se všude dnes setří. K tomu to počasí — ale jistě všichni rádi zapomenou na vše, co nebylo tak, jak má být, neb tento dešt snad zachránil na Zatecku úrodu — a jak praví české přísloví: „neni kostelíčka aby nebylo kázánčka.“ Sema olympiada byla nejšílněji obselána ve sborovém zpěvu, kde se nedalo ani říci, kdo by tak mohl být vítězem. Jisto je, že ani loňský vítěz v této disciplíně by si své místo neuhájil. Vzdyť žatecký sbor, který se letos svědomitě připravil a opočí loňskou značně zlepšil, skončil na třetím místě. Na první olympiadě by mu to stačilo možná na první místo. Z toho vidíme, jaká byla síla letošních chyb. Chťel bych podtrhnout velkou disciplínu, ukázněnost a oddanost účinkujících této myšlence! Cest a sláva vám všem „statečným bojovníkům“ druhé olympiady lidové a umělecké tvorby, kteří s takovou láskou a oddaností propagujete slovancké národní umění. Jistě jste si vědomi důležitosti této práce a že i zde ve vlastní státi jste se průkopníky nové myšlenky a tak založili pro tyto věci dějiny.

Nezáleží na tom, zda jste zvíťezili nebo ne. Zvíťezila myšlenky, která je uslechtilá, a při vašich starostech a práci je to obdivuhodné. Ať zpívá pohraničí naše slovancké písně, recituje básně a tančí naše slovancké tance tak, jak je národy Slovanů mají. A nedejte tuto národní kulturu a národní poklad odsoudit k zapomenutí. V soudcovském sboru zasedali: Míla Mellanová, učitelka, prof. Jindra Krbesová, red. František Eck, mistr Jaroslav Sauerstein, Dr. František Hrdlička, red. Jaroslav Chučoba a Vlad. Libovický. Všichni se snažili, aby někomu nebylo ukrivděno, hodnotili, uvažovali a radili se, bodovali a pak podepsali protokol. Obdivovali práci vás všech, zvláště vaši velikou lásku k lidové tvorbě, že si nechcete ponechat znalost těchto slovanckých řečí pro sebe, a někdy jim bylo opravdu líto někoho odsadit na další místo, ale spravedlivost musela zvíťezit. Měli vás rádi a vy je doufám také a tak to má být. Byl to boj, každý chtěl vyhrát, ale štěstí, že zvíťezila zajařovaná, že vítězi bylo jeho místo dopřáno. Vzdyť pak na veřejném vystoupení jste drželi jeden druhému palce. Ve výrazovací soutěži se střetly dvě sou-

peřky na klavír, mohu je jmenovat, byla to Andrisová a Permanová z Podbořan, aia pak na veřejném vystoupení vířízu držela jedna druhé palce, radily si a nikde nebylo stopy po nějakém nepřátelství. Anab na výrazování bylo dojemné, že jeden sborbor fleskal druhému po jeho vystoupení. A to je, věřte, vzácné, pollačit při takové příležitosti svoji ctizádost. Uprímnost a láska jsou znakem bohatosti duše, a to by měli mít všichni lidé. Soudcovský sbor, který sedí klidně a pozoruje vse, nejlépe rozzazná při takové situaci, s kým má tu čest pracovat. Je to hezké, že jste se nezalekli jmen, vzdyť každý z členu komise si je dobře vědom, že nejste učitelci z povolání, že to děláte z lásky k věci, že jste nikde neslučovali, že se chcete učít a že to máte rád. Ovšem, když jsou to disciplinny, kde se vyzaduje skolení, jako klavír, housle aneb harmonika, tam je ovšem měřítko velmi přesné. A přeslo poslyse, co napsal do protokolu mistr Sauerstein Janu Pospíšilovi za hru na housle. „Při těžké práci na hospodářství podal velmi účinný výkon v technice i přednesu.“ A to je za všechny ceny! Chápele, jak hodná se přiřížti, za jakých podmínek pracujete? A to napíše vritus na housle. To je co říci! Pospíšil sice hrál sám, bez doprovodu na klavír, a tu když to viděl jeden člen komise, neudržel se a řekl mi: „Pujdu ho doprovodit na klavír, znám to zpaměti, takhle bez doprovodu se těžko hraje.“ Ovšem dovolit jsem to nemohl, aby člen komise pomáhal soutěžícím. Ale, z toho je vidět, jak s vámi všichni cítili a chtěli, abyste se jak nejlépe umstili. Horský je to již s obecním svem na veřejném vystoupení. Tu se vždy nařdou li, „kdož tomu velmi rozumí“ a hned mají námítky, proč ten vyhrál a nezpíval na veřejném vystoupení ani jednu českou píseň, aneb to a ono. To bych chtěl ještě jednou říci na adresu těch, že lépe je mlčet, když se neví vůbec o co jde! Vzdyť kdyby všichni zpívali vse v čem soutěžili, musel by program trvat ne 3 a půl hodiny, nýbrz celých deset hodin! Pak se dávají jen ukázky u příležitosti předání cen. Ale něco bych poradil pro příště těm, co toho tolik vadí, že by se měli s tím prakticky pochlibit a zasoutěžit si!

Jak jsem se již zmínil, druhá olympiada přinesla řadu překvapení. Vezmeme to hezky po pořádku a probereme si disciplínu jednu po druhé. Tak začnu klavírem. Loňský vítěz Jirina Permanová z Podbořan se velmi svědomitě připravovala, věděla, že vítězství zavazuje, a že jej musí obhájit. Hodně veřejně vystupovala, aby dostala potřebný klid k vystoupení před porotou. A vyplatilo se jí to. Svě místo si uhájila, Ovšem jak Andrisová, Zidlický, tak i Styblík autočili na její postavení, ale Jirinka se nedala. Druhá — Andrisová z Podbořan by se měla ještě více zdokonalovat u některého dobrého pedagoga. Je to škoda,

klavírový předpoklad a mít talent a nevyužít ho. Vzdyť se muze z ní stát koncertní klavíristka velkého formátu. Zahraia nám i své vlastní skladby, na její mladí je to obdivuhodné. Věřim, že druhé místo jí dodá chut k práci a na druhý rok nebude chtít jen si jej udržet, ale bude se snažit dostat se ještě výš. Třetí — Miroslav Zidlický, ten má rovněž velké možnosti, dobrého učitele a celkem správné vedení, že jej nepřepíná skladbami, na které ještě nestačí. Zde záleží na samém Mirkovi, aby využil tyto možnosti a měl více sebedůvěry. Bude-li plný, brzy o něm uslyšíme. Je škoda, že Otto Styblík necvíčí dále, i ten není bez naděje něco v životě udělat. Má veskeré předpoklady, ale jeho studium ho tak zaměštnává, že mu na klavír nezobývá čas. Kdyby měl dobrého učitele, a měl k tomu možnosti, zdá se by na druhý rok zasahl do poradi. I Jetos se uvedl sympaticky, vzhledem k tak kratičké přípravě.

Harmonika: Loňský vítěz neobhajoval své místo, a tak se svedl soubor o poradi mezi Jirím Monclém a Evzenem Chocholousem, kterého skoro není vidět za harmonikou. Zde to vyhrál Moncl. Harmonika je doménou mladičků. A to znamená, že i o tuto soutěž v budoucnu bude postaráno. Rozdíl je jen dvou bodů, ale Chocholouš, který se neomhl dočkat, kdy půjde na jeviště, jistě se na druhý rok vynasnaží, aby dokázal, že v něm roste dobrý harmonikář. Taktéž Moncl, který je technicky vyspělejší se s tím, co umí, jistě nespokojí.

Tanec solo: Loňský vítěz Jirí Sulzenko si sice své první místo uhájil, ale — kdyby Zana Zárbynická tančila tak na výrazovací soutěži, jak na veřejném vystoupení, tak neví, jak by to dopadlo. Zárbynická se svědomitě připravila, a ublížila si tím, že zapomněla při výrazování na výraz. Rozdíl je sice mezi prvním a druhým jen dva body, ale na druhý rok, nechci předbíhat, má velkou naději. Třetí — Kazilovská Lirina je rutiněčka, a když bude v návčiku pokračovat, uplatní své schopnosti, hlavně výrazové, zlepši si techniku, pak také má úspěch před sebou. Zde to bude brzy problém, kdo obsadí příště první místo.

Ve sborovém a skupinovém tanci stále vede kuit skupina „Zatec“. Ale jak dlouho? Ostatní skupiny, jak toho byl náznak, příště p řídou t-cké vyzbrojeni touto disciplínou, a pak jen kdo bude lepší.

Recitace solo: Neobhazován vede stále Václav Zidlický, avšak již o druhé místo se svedl boj a vítězně vyšel Jaroslav Svoboda, který se z pátého místa loni dostal letos na druhé před Sulženka Jirího, který loni byl druhý. Ovšem Sulzenko je velkou nadějí, stačí, aby se ovládl, nespěchal a nedal se znervosnit menším zakopnutím. I když člověk udělá chybu, tak nesmí stále na to myslet jak se to mohlo stát, ale musí přidat, soustředit se na následující. Co je pryč, je pryč. A hlavně v jiných

básních nadpracovat body, které jsem ztratil. To se nestalo, a už bylo zle. Na čtvrté místo se vypracoval Alexandr Matoušek. A zde bylo překvapení. Ve vsi fichtosti se připravil, zaútočil a vyplatilo se mu to. Když vezmeme v úvahu že to je první jeho soutěž, a snad první vystoupení, je to úspěch nebývalý. Je velmi nadějný talent, a jak připsala Mellanová „Nadějný pracovník pro svou svéráznost a snahu po vzdělání.“ Další se umístila Žana Zárybnická, a snad stačí, když uvedu přípis soudce: „Chválíme její zájem o literaturu, nadšení a dobré, jisté vystoupení vzhledem k jejímu mládí.“ To znamená, že Žana nás v budoucnu ještě překvapí. Jen na tak mladý věk si nesmí brát tak těžké věci, na které snad zatím nemůže stačit. Jinak pro laika její vystoupení bylo velmi okázalé. Irena Balladová je velmi schopná, ráda recituje, velmi pročitěně, má velké možnosti, když odstraní malou překážku (píši jí dopis a radu soudcovského sboru).

Zdenka Bimová se může radovat s námi, i když se neumístila jak si přála; udělala tak velký pokrok v češtině, že jsme byli všichni překvapeni. Oproti loňsku, kdy nemohla zvládnout povinnou českou báseň, letos nejen, že jí měla, ale také navíc zvládla Dykovu českou báseň: Země mluví. Kdyby nic jiného jí tato olympiáda nepřinesla, jen to, že udělala tak obrovský pokrok v češtině — může být více než spokojená. Helena Redkinová byla hodně dlouho nemocná a neměla čas na přípravu, ale dělá chybu, že recituje velmi tichounce. Doporučuje se jí čtení veršů nahlas, aby vyniklo poslání básně a přednes nebyl šedivý. Ještě něco z poznámek poroty k solové recitaci. Václav Židlický — „dobré zabarvení hlasu, ale pozor na jeho přepínání ve forte a v dramatických pasážích. Jiří Sulzenko — uškodil si neklidným, překojným přednesem. Nadějný talent, zvláště hodnotíme jeho výchovnou činnost v kolektivu. Jaroslav Svoboda — Zvláštní pochvaly zaslouží jeho iniciativa a horlivost v jeho prostředí. Ano, recitace solo není jen abych to sám vyhrál, ale abych své schopnosti dal k dispozici kolektivu, poradil jiným a pomohl. Tak, jak to většinou všichni dělají.

Zpěv sólo. Zde při neúčasti loňského vítěze byla mezera. Přesto se objevily milé hlasy, ale bylo by zapotřebí více péče v přípravě. Prvé místo nebylo uděleno. A tak druhé obsadila Antonie Hřibovská, která má velmi milý a kultivovaný hlas, jen bychom jí radili, aby se více věnovala národním písním. Milým překvapením byla Lenka Němcová, která hlavně ruské písně zazpívala v typickém lidovém žánru. — Ira Bohdanová neměla čas se věnovat přípravě a řeknu to jedním slovem — škoda. Dále se umístil Václav Židlický (vítěz v solové recitaci), — to bylo zase překvapení; když se bude věnovat i tomuto oboru, může být vážným uchazečem v pořadí. Jen více zpívat, má dobrý hudební sluch, sametový hlas, a až se zbaví sebe-podceňování ve zpěvu, bude mít i z toho to oboru velkou radost. Pak o šesté místo se dělí Helena Redkinová a ing. Kučera Václav. Redkinová zpívá velmi tiše, ale má cit pro přednes, zato ing. Kučera vládne dobrým hlasovým fondem, jen ho musí také tak dobře ovládat. Sám hlas nestačí, je zde ještě hodně jiných složek, a ty se musí respektovat. Sedmé místo bylo překvapením, ne, že se oň dělí také dva, ale protože je tam Boris Činka, který byl loni na třetím místě! Nedivíme se mladické, zjevem kouzelné Valě Hajmanové, která prvně v životě závodila, nemá dostatek zkušeností, ale i tak se uvedla velmi sym-

paticky. Až si osvojí vystupování veřejně, bude se věnovat národním písním, je to velká naděje. Doufám, že si odnesla mnohé zkušenosti, schopnost k tomu má.

Dvoj, troj a čtyřzpěv. Loňší vítězové zde neobhajovali, byla to škoda. Prvé místo obsadilo trio: manželé Svobodovi a Václav Prokeš, všichni se doprovázeli na strunné nástroje (balalajka, mandolína a kytara), když se více propracují, bude to velmi poutavé trio. Druhé místo kvarteto z Meclova bylo velmi umělecké, vadilo mu jeho krátké trvání a rutina ve vystupování. Až si tyto věci osvojí, bude to hodnotný přínos v podání národních slovan-ských písní. Třetí místo duo Kučera a Činka. Oba vládou nádherným hlasovým materiálem, ale nesezpívanost, nepřipravenost a nejistota jim znemožnila, aby se lépe umístili. Zde si to prohráli sami předem, že se tomu as patřičně nevěnovali. Duo manželů Svobodových bylo zajímavé a škoda, že hlasově soprán byl indisponován a tím nebylo možné podat to, co jistě umí. Poslední duo Fousová—Prokeš je velmi originální (a jen velká dálka, která je odděluje, znemožnila jim se sezpívat), hlavně v podání ruských písní budou dobrým duem. Škoda, že zpívali jen jednu píseň. Originálně a pravdivě zazpívala ruské častučky Marie Fousová za doprovodu balalajky Václava Prokeše. Hlavně na veřejném vystoupení sklídila velký poľesek těch, kdo rozuměli jejich obsahu. Škoda, že je nezpívaly dvě a nedoprovodily je neodlučným tancem. Jistě napříště tyto nezbytnosti si doplní a budou zaručeně zajímavým přínosem do soutěže. Ale i tak ve svém okolí má velkou možnost propačovat originalitu lidových dováděvých častuček ruských.

Sborová recitace. Zde to vážně, nevím proč? Zda je tomu na závadu malá tradice aneb dělá těžkost to, že nemáme v tom jedince, který by se tomu věnoval. Viděli jsme, jak se v tom propracovala kult. skupina Žatec, která obsadila prvé místo recitací ve třech řečích. Druhá kult. skupina „Sumavan“ ukázala, že má největší možnost rozkvětu v tomto oboru. Nevinnou bylo hudební trio „Sumavana“ z Meclova svojí originalitou: housle, harmonika, kytara. Hudební hezký propracovaný zahráli „Ruskou romanci“ a bude se snažovat o to, aby se takové disciplíny propačovaly. Jistě jest další tabulka, která má možnost rozkvětu v tomto oboru. Škoda, že žatečtí si nechali ujít velkou příležitost zúčastnit se v „Výchově“ takového ovládní strunné nástroje a takový malý orchestr by se jim velmi hodil. Vždyť jak mále to přisobilo, když žatecká taneční skupina byla doprovázena strunným orchestrem.

Tvorba vlastních básní. Prvé místo získal Jan Pospíšil, neboť jeho básně mají vysokou úroveň. Druhé místo Antonie Hřibovská, která měla básně české a polské. Třetí Václav Šimek, a u toho se chci trochu pozastavit. Obaslat soutěž ve čtyřech řečích a jeho polská a ukrajinská báseň zasluhuje obdivu při jeho malém školení. Další místo obsadila Anna Šajnová, všem nám dobře známá z první olympiády. Josef Sršeň nesplnil podmínky a ostatní takéž.

A nakonec sborový zpěv. Zde byla atmosféra nejtěžší očekáváním, neb všichni byli dobří. Dohadů před tím bylo dost, ovšem já sám bych byl nechtěl předem někoho určit jako jistého vítěze, slyšel jsem všechny tři sbory, a myslím jsem, že si jsou všichni rovni. Ovšem, když na to přijde odborník a rozebere to, pak je jasné, že přece jen všichni nejsou stejné silní. Byl jsem sám překvapen, tak jako sami účinkující,

ale věřte, že toto pořadí je spravedlivé. „Žitomír“ vedený Jaroslavem Svobodou se připravil velmi svědomitě, přijel s odhodláním za každou cenu obsadit jak nejlepší místo. Podařilo se mu to, má sice stejný počet bodů jako „Sumavan“ z Meclova, který vede Jan Pospíšil, ale v pořadí jsou první. Z vystoupení by to člověk ani neřekl, ale odborně o maličko měli výhodu, a to tím, že v jejich řadách jsou vesměs účastníci olympiád v Žitomíru, staří a zkušenější v takových soutěžích, kdežto „Sumavan“ je sbor velmi mladý. Otázkou ovšem je, jak to dopadne na druhý rok, a zda někdo nevystřelil poslední prach. Skutečnost je taková a ta se nedá změnit. „Žitomír“ to vyhrál. Jestliže „Sumavan“ měl lepší vypracování po stránce rozložení hlasů, někdy velmi vynalézavě, tak zase oni měli jistotu, a to co měli, podali jistě. Pak umějí soutěžit, jdou do toho odvážně a řeknou si: Musíme... „Sumavan“, jak jsem již řekl, je mladý jak věkem zpěváků, tak svojí činností, a byla to jejich prvá zatěžkávací zkouška, ovšem vyšli velmi čestně, mají stejný počet bodů. Třetí místo, i když se „Žatec“ značně zlepšil, přece ho neminulo. Zavinilo to to, že nemá starší hlasy a že jeho členstvo je si někdy nejisté, nevdalo by více zodpovědnosti k tomu, co se dělá. Lhostejnost aneb podceňování zkoušek není jen zábava, to se vždy vymstí. Loňského roku by to bývalo stačilo na velmi dobré umístění, však letos na tak kvalitní soubory to nestačilo. Potom „Žitomír“ si posílil svůj sbor, a je to chvalitebné, jednak nastupuje tu spolupráce a sžívání se s místním obyvatelstvem. V jejich sboru zpívala učitelka místní školy a jeden Bulhar, který tam s nimi společně pracuje. Tak to mají dělat všechny soubory. Jednak ti místní se učí nejen zpívat, ale i mluvit polsky, ukrajinsky a rusky. To je velký klad a radím následovat. Ceny letos byly velmi hezké a hodnotné, a to díky pochopení a laskavosti Československého ústavu zahraničního, který je věnoval, jemu patří náš vřelý dík. A jistě kdykoliv a kdykoliv se na ně podívá, bude mu to připomínat ty krásné chvíle plné napětí. Puťovní ceny (nádherné poháry) byly letos novinkou, což přidalo soutěži na zajímavosti. Držitelem puťovní ceny pro sóla jménem Venceslava Svihovského (předseda ČÚZ) pro rok 1949 se stal Jan Pospíšil z Ostromeče, který soutěžil v těchto disciplínách: Zpěv sbor, recitace sbor, zpěv kvarteto, housle sólo, hudba trio, soutěž lidových básníků a obdržel v těchto kategoriích se svým sborem tři prvé a dvě druhé ceny. Na druhém místě je Židlický Václav, třetí Jiří Sulzenko a Jaroslav Svoboda. Tak o puťovní cenu bojovali jen muži a kde zůstaly ženy? Držitelem puťovní ceny za všestrannost pro sbory jménem dr. Bedricha Štejnara se stala kult. skup. „Žatec“, která soutěžila ve všech třech disciplínách: Tanci, recitaci a zpěvu a obdržela z těchto disciplín dvě prvé, jednu druhou a dvě třetí ceny.

Jejich jméno se vyryje na pohár — Vítěz: Kult. skup. „Žatec“ 1949. Na pohár pro sóla: Vítěz: Jan Pospíšil, Ostromeč 1949. Když tento pohár získá v držení tři léta za sebou aneb prohozené pět let, stává se vlastníkem poháru. Ovšem je to nejvyšší pocta jak pro jedince tak pro skupiny, a doufám, že i na tomto poli všestrannosti se vyvine vždy velká bitva.

Uznání si zaslouží výtvarný návrh na diplom Anny Šajnové, ačkoliv výtvarnictví jme v soutěži neměli.

Druhá olympiáda lidového umění a tvorby pro rok 1949 je za námi. Ted jen zbývá

Vítězové 2. olympiady lidového umění a tvorby r. 1949

KLAVÍR:

1. Jiřina Permanová, Podbořany (Rovno) - vítěz též r. 1948
2. Míra Andršová, Podbořany (Luck)
3. Miroslav Židlický, Liběšice u Žatce (Kvasilov)
4. Otto Styblík, Litoměřice (Dubno)

HARMONIKA:

1. Jiří Mencl, Žatec (Peremyšl)
2. Evžen Chocholeouš, Žatec (Zdolbunov)

TANEC SÓLO:

1. Jiří Šulženko, Meclov (Sofijovka) - vítěz též 1948
2. Jana Zárybnická, Žatec (Charkov)
3. Jiřina Kazilovská, Meclov (Sofijovka)

TANEC SKUPINY:

1. Kult. skupina „Žatec“
2. Jiřina Špačková a Jiří Somol, Žatec (Dubno - Verba)
3. Jiřina Špačková a Jiří Somol, Žatec (Dubno - Verba)

SÓLO RECITACE:

1. Václav Židlický, Žatec (Kupičov) - vítěz též r. 1948
2. Jaroslav Svoboda, Jakubov (Selenčina - Žitomír)
3. Jiří Šulženko, Meclov (Sofijovka)
4. Alexandr Matouch, Staňkovice (Počápy)
5. Jana Zárybnická, Žatec (Charkov)
6. Irena Ballardová, Kolečov (Huleč)
7. Zdeňka Bímová, Bohosudov (Ivanoviče)
8. Helena Redkinová, Bohosudov (Ivanoviče)

ZPĚV SÓLO:

1. Neuděleno. (Vítěz Jarmila Sjatkovská z r. 1948)
2. Antonie Hříbovská, Teplice (Dubno)
3. Lenka Němcová, Podbořany (Krásilno)
4. Ira Bohdanová, Měcholupy (Verba)
5. Václav Židlický, Žatec (Kupičov)
6. Helena Redkinová, Bohosudov (Ivanoviče)
7. Ing. Václav Kučera, Žatec (Krošná)
8. Vala Hajcmanová, Jakubov (Žitomír)
9. Boris Činka, Aš (Janova Dolina - Kostopol)

DUETO AŽ KVARTETO ZPĚV:

1. Trio „Žitomír“ (Izabela Svobodová, Václav Prokeš a Jaroslav Svoboda), Jakubov
2. Kvarteto „Šumavan“ (Jan Pospíšil - Hlinsko, Vladimír Souček - Ivanoviče, Vladimír Kabrl - Zikmundovka a Josef Červenka - Dolinka), Meclov
3. Duo „Žatec“ (Ing. Václav Kučera - Krosna a Boris Činka - Janova Dolina), Žatec
4. Duo „Žitomír“ (manželé Svobodovi), Jakubov
5. Duo „Žitomír“ (Marie Fousová, Václav Prokeš - Selenčina), Jakubov

SBOROVÁ RECITACE:

1. Kult. skup. „Žatec“, vedoucí Václav Židlický
2. Kult. skup. „Šumavan“, vedoucí Jiří Šulženko

HUDEBNÍ TRIO:

1. „Šumavan“, Meclov (Jan Pospíšil, Jiří Šulženko, Josef Červenka)

HOUSLE:

1. Jan Pospíšil, Ostromeč (Hlinsko)

TVORBA VLASTNÍCH BÁSNÍ:

1. Jan Pospíšil, Ostromeč (Hlinsko)
2. Antonie Hříbovská, Teplice (Dubno)
3. Václav Šimek, Dolní Libina (Kvasilov)
4. Anna Šajnová, Česká Třebová (Parník)

SBOROVÝ ZPĚV:

1. Kult. skup. „Žitomír“, Jakubov, dir. Jar. Svoboda
2. Kult. skup. „Šumavan“, Meclov, dir. Jan Pospíšil
3. Kult. skup. „Žatec“, Žatec, dir. Rostislav Vlk

CENY VŠESTRANNOSTI:

- Putovní cena za všestrannost pro sóla Venceslava Svihovského — držitel pro rok 1949 Jan Pospíšil, Ostromeč - Meclov
- Putovní cena za všestrannost pro sbory dr. Bedřicha Stejnera — držitel pro rok 1949 Kult. skup. „Žatec“

si uvědomit, v čem jsme byli slabší, vzít si z toho poučení, napravit a dále propagovat slovenskou lidovou tvorbu všude a při každé příležitosti. Možností máte, řeči znáte, tak veselé do práce. Vždyť kdykoliv budete potřebovat pomoc, jsem vám k dispozici, rád poradím a pomohu. Nesmíme zapomenout také na kroje po vzoru „Žatce“, můžete si pomalu ale jistě takové pořizovat. Děkuji Kruhu přátel volyňských Čechů, jehož jménem předal kult. skup. „Šumavan“ a „Žitomír“ Jindřich Dušek základ na pořízení krojů. Tak na shledanou na třetí olympiádě v 1950. roku. Taktéž děkuji všem, kdož se jakýmkoliv způsobem přičinili o zdar této věci: Soudcovskému sboru, ORO v Žatci, Československému ústavu zahraničnímu v Praze, pracovníkům na SČZV, pí Englové, pí Chudobové za klavírní doprovod účinkujících, krajanům v Žatci, kteří pomohli při ubytování soutěžících, p. Příbramskému v divadle, Sokolu v Žatci za propůjčení sokolovny, Václavu Židlickému za jeho pomoc a všem vedoucím souborů a jednotlivcům soutěžícím.

Věřím, že letošní olympiáda bude další mocnou vzpruhou ke kulturní činnosti i pro ty, kdo dosud své schopnosti a znalosti nechávali ležet ladem. VI. Libovický.

Co se recitovalo na 2. olympiádě lidového umění a tvorby 1949

Povinná báseň pro všechny - Josef Hora: Zpěv Svobody, Tereščenko: Zíschodu na zachod, Isakovskij: Pojezdžaj za morja okeany, Rudaňskij: Čy vysoko do neba, Ostap Vyšna: Zenitka, I. A. Krylov: Kvartet, Bartoš: tři dcery, ppor. Mareš Setkání s Májem, neznámý autor: Bojec, Jan Pospíšil: Vesničko moje na Volyni, A. Asnyk: Daremne žale, I. A. Krylov: Osiol i solovej, L. Hlibov: Ščuka, Viktor Dyk: Země mluví, A. Isakovskij: Ruskou ženščině, Komsomolec, Stefan Chmelnickij: Trzech Budrysów, Konstantin Simonov: Sestra, Pavel Kohout: Krev a růže, Jaroslav Seifert: Píseň žen a mužů, Aleksej Surkov: Vpěriod bogatyri, vpěriod.

Co se zpívalo

Čechy krásné, Čechy mé, Korabělnik, Kto skazal, Podarok, Karliku, Když jsem šel za pannou, Akti som si frajerečku, Tjonnaja noč, Povij vítě na Vkrajinu, Stěp, Warszawa, Jest na Volgie ůfos, Zore moja večirňaja, Já mám svou panenku v Roudnici, Handzia, Kuma, Častušky, Ně trěvož ty mjenja, De ty brodyš, moja dole, Taka j: doła, Teče rička, Slovan jsem, Ta orav mužyk kraj do-roly, Rozprahtaj chlopci koni, Suliko,

Vesničko moje na Volyni (Slova a hudba Jan Pospíšil), Zdálo se mi zdálo, Jeszcze jeden mazur dzisiaj, Směs národních písní čs., Jichav Kozak za Dunaj, Pěsnja o Jermakě, Ulani, ulani, Oj nastupala ta čorna chmara, Čubariki, čubčki, Vo polě běrjozka stojala, Prjichaly tri kozaki, Sobotěnka idě, Susidko, Nešťastný šafářův dvoreček, Oj tumany maji rozturnany, Oj, lopnuv obruč, Již z věže opět zaznívá, Oj, za hajem, hajem, Góralu, czy ci nie žal, Ci to, či to děvče, Spěchaj si slavičku, Stojíš hora vysokaja, Večernij dzvon, Bodaj by vás vy mladenci, Dobrú noc, má mila, Hrzyscy wrasz.

Co se hrálo

Směs ruských národních písní, B. Smetana: Salonní polka Fis-dur, Petr Čajkovskij: Trojka, F. Chopin: Vais, Josef Suk: Vesnická serenáda, Bach: Solfegietto, S. Rachmaninov: Prelude OP. 3 No. 2, B. Smetana: Hulán, F. Chopin: Vals - mniutka, Josef Suk: Píseň lásky, F. Chopin: Nocturne č. 2, M. Blatner: Kantáta o Stalinovi, Fr. Drdla: Souvenir a Serenada, Fr. Nejtěk: „Jiřina“, polka, Směs českých národních písní, B. Smetana: Pochod z Prodané nevěsty, B. Smetana: Ukolébavka z opery Hudička.

Co se tančilo

Národní tance čs., národní tance ukrajinské a ruské.

Soutěž lidových básníků

Velmi zajímavé bylo soudcování ve tvorbě vlastních básní. Prepsaly se zaslané, rozeslaly dvěma členům soudcovského sboru týden před olympiádou, a když se členové komise sešli, odevzdali mi básně v pořadí, jaké určili. Oba nevěděli, od jakých autorů to jsou, aby nebyli ovlivňováni. A k mému překvapení oba určili totéž pořadí! Tak první místo získal J. Záhorský (Jan Pospíšil) z Ostromeče na Sumavě, který oblesl soutěž cyklem básní, který měl čtyři díly: Mamince, Doma, Vzpomínky a Až přijde první sníh. Jeho básně nejen že mají velmi hluboký smysl, ale přímo mistrně využívá v nich všech básnických zvrátů a docela styl velmi průbojný, o jaký se pokouší dost málo našich uznávaných básníků. Je škoda, že tento talent nemá možnost se v této tvorbě zdokonalovat — vyrostl by nám nový básník. I jeho překlad z polštiny je velmi zdařilý. Druhé místo obsadila A. Hřibovská z Teplíc Lázní, která měla v soutěži tyto básně: My chceme mír, Vzpomínka na shledání s Prahou, Karlův most, Mamince, Vzpomínáš, matko, a v polštině: Czar letní noci. Její básně mají slušnou úroveň, jsou velmi citové a vlastenecké. Třetí místo dobyl Václav Šimek, Dolní Libina, okr. Sternberk. Oblesl soutěž básněmi ve všech čtyřech řečích, a básně polská a ukrajinská byly na dobré úrovni. Jsou to tyto básně: Máti má, Moravěnko, Navrát, Pamatuji, báseň věnovaná 2. olympiádě lidového umění. Polská: Bracie Polaku, ruská: Kamarád z fronty, ukrajinská: Pozdrav Ukrajině. Na jeho vzdělání je to až překvapující. Čtvrté

místo obsadila Anna Šajnová, Česká Třebová, nám všem dobře známá z 1. olympiády, která obleslala soutěž pásmem básní: V míru, V okupaci, V boji a Vítězství. Její básně jsou velmi dobré svým obsahem, ale styl by se měl zlepšit. Josef Sršeň a ostatní nebyli k sou-

těží připuštěni pro nesplnění podmínek, neboť poslali jen po jediné básni, z níž není možno posoudit sílu autora. Doufejme, že napříště se polepší. Ve všech básních se projevovala silná touha, i když někdy nebyla přímo vyřčena: „Nechceme válku!“ V. L.

ANTONIE HŘIBOVSKÁ

Druhé místo na 2. olympiádě lidové tvorby v Zatci. (Báseň z obleslaného cyklu.)

MY CHCEME MÍR

Zběsilé války kalný vír
ať nebudí nám v srdci zmatek,
by světem vládl věčný mír
je přáním českých žen a matek.
Pokud nad námi války hrozba
jak had se plazí noční tmou,
touha po míru, o mír prosba
staň se nám denní modlitbou.
Pryč věčná hrůza náletů,
jež ryješ v zemi černé rány,
kam padá v divém přemetu
člověk na kusy roztrhaný.
Jak kdysi plašil dítě v snách
obraz o sedmihlavém draku,
dnes rozšíří mu oči strach
hrozivě pravdy koncentráku.
Již nikdy, nikdy koncentráky,
poplašený zvon a sirén řev,
letadel cizích černé mraky,
po kterých země tryská krev.
Válka ta nezná slitování,
ničivá smršť jí cestu mete,
životy trhá, ničí, raní
a seje smrt, jež krví kvete.

Zalují domy zbořené
ohnem chrleným z jicnů děl
zející oči skleněné
a řady znehynělých těl.
Zaluje dětství zmařené
kde tatiček životel pad'
hubené ručky vztažené
žalují světu „máme hlad“!
Pro oči smrti zkalené
pro tyto naše děti malé
pro klid své vlasti milené
volejme o mír stále, stále!
Pro padlých věčnou památku
my chceme dodržeti slib
pro bratra, dítě, pro matku
vyvarujme se nových chyb!
Již nikdy válka! Nikdy již!
My chceme slunce, mír a štěstí
válečných utrpení kříž
nechceme na svých bedrech nésti.
My nesem v sobě velkou vřru,
že za námi jsou doby zlé;
my chceme zpívat písně míru —
míru a lásky bratrské.

Jan Pospíšil

vítěz 2. olympiády lidové tvorby 1949
v Zatci. (Jedna básně z obleslaného cyklu)

VÁCLAV ŠIMEK

Třetí místo na 2. olympiádě lidové tvorby 1949 v Zatci. (Soutěž oblesl ve 4 řečích.)

Na cestě do vlasti.

Jen malý prostý kříž
a níž
destička, nápis kratičký.
A kdosi natrhal
a dal
ti na rov polní kytičky.

Ticho uprostřed hor,
jen kol
šumí svou píseň tesklivou
ve větru temný bor,
jak sbor
nad reka prostou mohylou.

Jen malý prostý kříž.
Ty sníš
pod ním svůj dávný krásný sen,
že za horami kdes
je dnes
tvůj národ zase svoboden.

Ticho uprostřed skal.
Jdu dál —
cesta je těžká, daleká.
Jak k matce tvé mám jít
a říct
ať na syna už nečeká?

Den zvolna hasne již.
Ty spíš,
ač život měl jsi tolik rád.
Za vše, co osud vzal,
ti dal
na hrob tvůj starý kamarád
jen malý, prostý příž.

Bracie Polaku!

Bracie Polaku,
podaj mi rękę
niech ją uścisknę serdecznie!
Bądź Ty mi druhem, dz'el moją mękę,
i moją radość dziel wiecznie!

Bracie Polaku,
pokochaj mój lud!
Ja Twój też kochać obiecám,
i wspólnie z Tobą wyruszmy już wprzód
po lepszą przyszłość swym dzieciom!

Bracie Polaku,
przyjmij mą pomoc,
gdy Cię ojczyzna zawoła!
Zadna nas siła i żadna nas moc
w niewolę zakuć nie zdoła!

Bracie Polaku,
bądź moim bratem!
Kochajmy się — przyjacielu.
Niech zazdrość władca calutkim
światem —
my wspólnie dojdziem do celu!

Dolní Libina 16. III. 1949

Привіт Україні

Лети, лети соловейку,
лети на Україну,
Де покинув я маленьку
Рідную хатину...

Лети, лети соловейку
Та сядь на калині
Неси туди мою думку —
Привіт Україні.

Залети теж на могили
Де рідні лежать —
Де їх в жалю положили,
Де тихий сон сплять...

Поласкай там сад зелений,
Квітки біля хати
Що весною на загоні
Іх садила мати...

А як взійде ясний місяць,
Зійдуться дівчата —
Скажи їм, що на Україну
Тяжко забувати...

2. olympiada lidového umění a tvorby volyň. Čechů

Jako dobrý hospodář, když doorá lán, prohlíží svoji práci, chceme i my se poohlédnout o něco zpět na to, co jsme vykonali.

Naším orným lánem byla 2. olympiada lidového umění a tvorby volyň. Čechů, jež proběhla v minulých dnech. Nebudu psát o jejím významu — o tom bylo a bude ještě dost napsáno — nechci ani hodnotit její výsledky, posuzují jenom celkovou událost a hlediska účastníka, s kterého jsem všechno pozoroval.

Náladu soutěžících i náladu nás všech zkazilo trochu počasí — v duchu však jsme byli všichni sv. Petrovi za onen déšť velmi vděční, neboť sucho na Zatecku už ohrožovalo výsledky úmorné práce zemědělců. Avšak chuť a elán soutěžícím nevzaly ani ty některé nedostatků techn. rázu, které se vyskytly.

O něco později než bylo stanoveno byli už všichni v sokolovně, kde začalo vyřazování. Na řadě byla sólová vystoupení. Soudcovská komise zasedla a „jelo se“. Soutěžící — zvláště oba soubory hostů — byli až vzorně ukázněni, a to dalo také možnost dobré a rychlé práce. Je jisté, že kázeň je důležitým činitelem při takové příležitosti, nehledě na ty věci, které jsou základními předpoklady pro to, aby konaná práce byla úspěšná. Zvláště je to nutné u větších souborů, kde celk je rozhodující a jediní, kteří jej tvoří, musí být pravým jeho odrazem. V souborech, jež u nás hostovaly, jsme měli zářivý příklad.

Doba vyřazování se protáhla nad očekávání a tak vyřazování ve hře na hudebních nástrojích začalo o něco později než bylo stanoveno. Nic však neubralo na zajímavosti soutěží v těchto disciplínách. Zvláště potěšitelná byla účast některých místních činitelů, kteří snad dříve nechápali dosti správně naše snahy a dívaní se na naši práci jen ze svého úzkého stanoviska. Když zasedla soudcovská komise, svedl se tuhý boj o prvenství ve hře na klavír. Soutěžící byli všichni dobře připraveni a rozhodovatelé jenom vyspělost. Z celého vystoupení jsem si odnesl ten potěšitelný dojem, že se můžeme s radostí dívat vstřích kulturní budoucnosti, neboť z těch mladých očí, které tam zářily radostí a touhou po umění, nám rostou ty nejnadanější umělci. Přál bych si, aby je naše olympiada pobídla k usilovnějšímu cvičení a zdokonalování se a všichni se těšíme, že brzy o nich zase uslyšíme.

Večer pokračovalo vyřazování v sokolovně. Soutěžily teď skupiny a sbory. Bylo možné pozorovat, jak veliké možnosti na tomto poli mají. Sborový zpěv je charakteristickým rysem jak Rusů, tak i Ukrajinců. Zvláště sbory „Žitomír“ a „Šumavan“, jež měl dobré umělecké propracování, ukázaly, jak jsou schopny reprodukovat umění slovanských bratří. Ale nejen to — bylo možné pozorovat i prvky zcela nové a jest zcela na místě zdůraznit — prvky dobré.

V pozdních nočních hodinách bylo vyřazování zakončeno. Několik rad a pokynů do další práce od členů soudcovské komise ukončily tento práci naplněný předvečer — Svátku práce — 1. máje.

Zatím co mnozí ze soutěžících ještě vyspávali, probouzelo se jasné jítro 1. máje. Mraky, které ještě v sobotu zahalovaly oblohu se rozpadly a místo nich líbalo slunko májové květy jabloní.

Dopoledne se konal veliký májový průvod, jehož se všichni účinkující účastnili. A brzy po ukončení průvodu přišlo ono symbolické zakončení olympiady — přehlídka vítězů. Přehlídku, jež byla spíše krásnou kulturní akademií, zahájil jménem SČZV red. Chudoba, který uvítal přítomné krajany a zvláště milé hosty. Po uvítání pak přečetl telegram, zaslany SČZV u příležitosti 2. olympiady MIO, který zněl:

„Svaz Čechů z Volyň, Zatec. MIO vám děkuje za pozvání na vaši druhou olympiadu lidového umění a tvorby, již se v jeho zastoupení zúčastní okresní osvětový inspektor Šafka. MIO sleduje se zájmem vaši práci pro kulturní a hospodářské povznesení Čechů z Volyň i vaše snahy o upevnění míru a slovanské vzájemnosti a přeje vám ve vsí této činnosti nejlepšího zgaru!“

Dále pak red. Chudoba pokračoval:

„Letošní olympiadu, která sleduje — jako ostatně veškerá kulturní činnost Svazu Čechů z Volyň — myšlenku praktického uplatňování slovanské družby, vzájemnosti a spolupráce, pořádáme pod heslem: „Slované na cestě k socialismu a v boj o mír“ — které vlastně není jen heslem ale konstatováním jedné veliké a radostné pravdy, jež se denně naplňuje stejně v širokém měřítku státním či národním, jako v životě jednotlivců, tvořících tyto kolektivy.“

Dnes a denně se přesvědčují národy a především pracující masy celého světa, že jsou to především Slované v čele s mnohonárodním, velikým a mohutným Sovětským svazem, které se rozhodně, neodvolatelně a bez výhrad daly na novou, lepší cestu, na cestu budování spravedlivého, dokonalejšího společenského řádu — socialismu a které se postavily se stejnou rozhodností a odhodláním v čele nepřemožitelné fronty obránců míru!

Tato skutečnost je takovou samozřejmostí, že by o ní nebylo třeba ani mluvit, kdyby nebylo zkrachovaných desperátů z imperialistického, protipokrokového táboru a podněcovatelů války, kteří nevidí jiného východiska ze své situace, nežli vyvolání nové světové katastrofy.

A k tomu nemůžeme, nechceme a nesmíme dopustit! Proto nebudeme mlčet a všemi způsoby budeme i my dle svých sil a možností přispívat k udržení míru a všech vymožeností našeho nového společenského řádu, tak těžce vybojovaných a tolika oběti zaplacených. Každý hlas volající po míru a spolupráci mezi národy bude slyšen, každý čin směřující k tomuto cíli bude náležitě ohodnocen a zavázá při konečném rozhodování. A nakonec rozhodne. Ne sám, ale jako výraz a projev vůle zdrcující většiny lidstva.

Slovanské národy nesly již mnohokrát drtivou tíži válek na svých bedrech a proto cítí k ní přímo živelný odpor. Je to nejen přirozená reakce na vzpomínky hrůz, jež všechny války a zvláště poslední přišly ale je to zároveň výraz pevného odhodlání jednou provždy skoncovat s tímto způsobem řešení světových problémů. Slované zavrhuji válku, jež boří vše, co usilovnou prací bylo vybudováno, jež šíří nenávisť a zlobu mezi národy a tyto ztrochuje.

My chceme mír, pokojnou práci, jež staví základy pro lepší zítřek a nový

svět, chceme dorozumění a spolupráci mezi národy, chceme svobodně, radostně a šťastně žít po boku všech ostatních národů světa.

Tato upřímná touha všech slovanských národů odráží se nejrozličnějšími způsoby a v různých formách i v jejich lidové tvorbě, ať v básni, tanci nebo v písni. Tato lidová tvorba sama o sobě je nejkrásnější propagací míru a snahy o jeho udržení. Nenajdete v ní ani stínu agresivních úmyslů a dobyvačných choutek. Je-li v ní něco „válečného“, pak je to jediné vyjádření bezmezného hrdinství lidu, bojujícího o svá základní práva — svobodu a existenci proti krutému a bezohlednému nepříteli, je v ní spravedlivý hněv, je v ní velikost utrpení, strádání a bída, ale rovněž velikost konečného vítězství spravedlivé věci.

A našim upřímným, opravdovým přáním je přiblížit tuto lidovou tvorbu bratrských slov. národů, v jejichž středu jsme vyrostli a žili dlouhá léta — našemu lidu ve vlasti, přinášet a dávat toto naše poznání všem, kdo mají upřímný vztah k lidovému umění a pro něž myšlenka slovanské družby, vzájemnosti a spolupráce není pouhou frází.

Věříme, že i tímto našim skrovným přínosem přispějeme velké a krásné věci poznání: a sblížení především slovanských národů a tím i věci socialismu a míru.

A žije první máj radostný den přehlídky tvůrčích sil lidových mas budoucích nový svět a nový život.

Ať žije, sílí a roste a vzájemným poznáváním necht se šíří a prohlubuje těsná družba všech slovanských národů, stojících v čele s nepřemožitelným Sovětským svazem na stráž míru.“

Potom se ujal slova okr. osvět. inspektor Šafka, který vřelými a upřímnými slovy zhodnotil kulturní snažení volyňských Čechů a jejich veliký přínos do naší kultury i hospodářství.

A než stačila spadnout a vyjet nahoru opona, střídali se už na jevišti vítězové se svými čísly. Jednotlivá čísla byla odrazem a ukázkou celého programu. I přes některé nedostatky splnila přehlídka své poslání a účastníci odešli uspokojeni s vědomím, že práce byla vykonána dobře a že v mladých, v nichž je naše budoucnost, nám roste nový a lepší svět.

Písni práce, již zpíval soubor „Žitomír“, byla slavnostní přehlídka vítězů zakončena.

A je zájímavé pozastavit se nad účinkujícími, kteří se neumístili na prvních místech. Jíž po 1. olympiadě jsme psali o krásné morálce účinkujících, kteří v sobě nechovají nikdy zášť proti svému přemožiteli a tak to bylo i teď. Nikdo se nezlobil a nikdo se také necítil dotčen. Naopak blahořečili vítězům a šli si je poslechnout a shlédnout na veřejné vystoupení.

Dnes už, kdy se díváme na události s odstupem času, můžeme dělat závěry. Zatím, co první olympiada byla dobrým začátkem a měla probudit tvůrčí schopnost naší mládeže, ukázala druhá olympiada velikost této tvůrčí schopnosti. Jest si jenom přát — jak jsme volali po olympiadě 1948 — aby po celé naší krásné zemi brzy zněly slovanské písně a básně a tančily se slovanské tance! Tak nejlépe prokážeme slovanství prakticky!

Vítězství se nedočkal

Uplynuly již čtyři roky ode dne 27. dubna 1945, kdy přestalo navždy tlouci srdce bojovníka za spravedlnost a svobodu národa, čet. Václava Noska, nar. 1908 v obci Hrušvice.

Setkává se s ním na frontě — posledně to bylo 26. 4. 1945 na horách Malá Fatra na „Minčulu“ — říkal: „Jen žádné obavy! My to vyhráme, jen zmužile a vytrvale, vítězství bude naše!“

Vítězství nadošlo, ale on se ho nedočkal. Nepřátelská kule vyrvala ho z našeho kruhu. Padl v boji za vlast. Krví svou zkropil zem, po které toužil. Život jeho byl určen jako oběť pro blaho národa, milujícího svobodu.

Tělo jeho bylo doneseno společně s padlými kamarády na malý hřbitávek v obci Střecno pod Žilinou na Slovensku.

Tam jsme se s ním naposled rozloučili a k věčnému spánku tělo jeho uložili.

Padl jsi, ale v myslí naší žiješ a nikdy na tebe nezapomenem.

Nezapomenou na tebe tvé drahé dívky, které tak záhy ve svém dětském věku ztratili svého otce a stali se sirotky.

Nikdy na tebe nezapomené tvá žena, bratr, bratrancej a všichni přátelé. Odpověj v klidu, země buď ti lehká!

Kdo jste ho znali, vzpomínejte s námi.

Rodina a přátelé.

S hlubokým žalem vzpomínáme, že tomu bude už pět let od doby, kdy dotlouklo zlaté srdce naší drahé maminky a babičky

Rezinky Andělové,

roz. Koptové, v Novinách Českých na Volyni.

Zemřela v symbolické chvíli — právě, když jejich pět synů bojovalo v řadách čs. zahr. armády v SSSR u Dukly.

Nikdy na Vás, drahá maminko, nezapomeneme. Nechť Vám je země daleká lehkou! Vaše památka nám zůstane navždy drahou! Synové a dcera.

Hlubokým žalem sklíčení podáváme tímto svým známým bolestnou zprávu, že nás opustil náš drahý a milovaný manžel, syn, bratr, zeť, švagr a strýček

VÁCLAV MALÝ

dělník Rako-závodů v Podbořanech

Zemřel po dlouhé nemoci dne 27. dubna 1949 v 17 hodin ve věku 50 let.

Pohřeb drahého zesnulého byl v pátek dne 29. dubna 1949 o 16. hodině z domu smutku v Podbořanech.

Jménem pozůstalých:

Marie Malá,
manželka
Rodiny Malých a Křivkova.

Dne 18. května t. r. uplyne 5 let od doby, kdy osudná chvíle nám vyrvala z našeho středu tragickou smrtí naši drahou dceru Olgu Otmarovou, nar. 1905 a jejího syna Jiřika, nar. 1929 ve Zdobunově na Volyni. Byli usmrceni německými pumami při náletu na Zdobunov. Se slzami v očích vás vždy vzpomínáme a drahou památku na vás si uchováme. Kdož jste je znali, vzpomeňte s námi. — Truchlíci matka, sestry, bratři a přibuzní.

S bolestí vzpomínáme onoho osudného dne — 1. máje 1944 — dne, který se nám stal místo radosti a oslavy bolem a vzpomínkou — kdy navždy dotlouklo srdce našeho drahého tatička a manžela Milouše Maulise ze Zdobunova na Volyni. Ve svém bolu se skláníme nad tvou drahou památkou a slibujeme si, že v našich srdcích zůstaneš živým stále. Prosíme všechny, kdož jste ho znali, věnujte mu s námi tichou vzpomínku. — Zarmoucená manželka a syn Mirek.

MUDr. Josef Krynický, Zatec, Lenina 14, zahajuje dne 10. V. 1949 po zdravotní dovolené znovu ordinaci: od 8 do 12 hod. a od 14 do 16 hod. Roentgen od 13 do 14 hod. vyjma soboty.

Příjmu jednoho zapracovaného dělníka do feznictví — nejraději svobodného. Dohoda ústní. Alexandr Macháček, Zatec, Nádražní schody 564.

Upozorňujeme dole uvedené reemigranty, že ne Svazu Čechů z Volyně v Zateci nacházejí se jejich repatriční průkazy a žádáme je, aby se ve vlastním zájmu urychleně pro r.č. přihlásili. K případným písemným přihláškám budíž připojeno 8 Kčs na peštovní výdaje.

Antonín Dlouhý, 1907 v Hulči České

Jaroslav Vajs, 1904, Moštěnice

Emanuel Rikel, 1900, Moldava

Jan Zubka, 1905, Voňkov

Jaroslav Stanislavský, 1925, Malý

Omelaník

Vladimír Jenikovský, 1904, Straklov

Karel Jelínek, 1914, Mirošín

Miroslav Hořenin, 1921, Mirošín

Václav Hosiček, 1907, Rovno

Josef Kutilek, 1900, Zdobunov

Vladimír Brabenec, 1923, Novostavec

Bedřich Vladimír Sebesta, 1897, Kupičov

Miloslav Bonatec, 1915, Boratín

Evžen Vyletěl, 1925, Mirohošť

Václav Grindler, 1929, Mirohošť

Vladimír Rozumovský, 1918, Bocánovka

Jiří Cimert, 1929, Mirohošť

Jiří Grindler, 1917, Mirohošť

Karel Říha, 1902, Mirohošť

Jaroslav Kalcovský, 1917, Mirohošť

Vladim. Kolomáček, 1928, Lučhavda

Josef Matouš, 1899, Skliň

Eduard Tuháček, 1921, Kordelovka

Anastazie Vyletěl, 1889, Zdobunov

Václav Liška, 1911, Dofinka

Jiřina Kostková, 1926, Dubno

Josef Mach, 1920

Antonín Kačaba, 1917, Kněhynky

Alexandr Kvarda, 1910

Antonín Jirásek, 1906, Podháje

Miroslav Matějka

Emilie Říhová, 1921, Mirohošť

Václav Samec, 1909, Dembrovka

Josef Bureš, 1926, Vrba

Josef Pechoušek, 1925

Václav Macek, 1922, Hlinsk

Vladimír Hrdlička, 1921, Prelovice

Jaroslav Procházka, 1909, Berestova

Antonín Kuchynka, 1916

Emilie Divišová, 1922, Mirohošť

Rozálie Jersáková, 1922, Pokosy

František Moudrý, 1913, Jedvaniny

Marie Valoušková, 1926, Lipiny

Antonín Müller, 1906, Račín

František Nosek, 1914, Nivy Hubišské

Antonín Čapek, 1908, Moldava

Václav Holý, 1903, Skliň

Vladimír Drbohlav, 1914, Krupa.

Ing. Alois Červín:

Kolínák na Volyni

Vzpomínky na Volyni (Pokračování)

Malínská historie pokračovala i v osvobozené vlasti. Volynští Češi udělali z výročí tragického zničení Malína svůj svátek, který slaví zvláště slavnostně ve svém středisku Zatci — nesmím zapomenout, že jsou výbornými pěstiteli chmele — předloni pak pojmenovali jednu obec blízko moravského Šumperka na památku volyňského Malína Novým Malínem. Spojili toto pojmenování s odhalením památníku, do něhož vložili prst z volyňského Malína. Bohužel, patrně nějaký dosud neodsumutý Němec vyňal v noci z památníku urnu s prstí, urnu rozbil a hlinu rozházel. Tedy místo studu za tezpříkladný zločin, spáchaný na Volyni, nová surovost. — Vracím se k obměně Tolstojovy myšlenky: jak dlouho a mnoho musí Němci za vše pykat!

Musil bych vzpomínat na řadu českých vesnic, ležících mezi Luckem a Dubnem, na Malovanou, na Dorohostaje, na Moskovština, na Noviny atd. Všiml jsem si v některých vesnicích, zvláště v těch, které ležely dál od města, jak vědomě skromně místo zaujímaly v rodinách ženy. Pozoroval jsem dobře při svém proslavu v jedné vesnici, jak na lavici kolem velkých kamen — bylo nepříznivě počasí a vesnice se shromáždila v domě jednoho svého usadlíka — sedí skromně mladé ženy s dětmi na klíně. Asi to bylo pod vlivem ukrajinského okolí, kde muž byl mnoho a žena málo, ale jsem si jist, že dnes, kdy velký počet volyňských Česek byl ve Svobodové armádě, mají ženy i dcery našich volyňských krajanů právem větší sebevědomí a že je jim přiznáván větší význam než tehdy na klidné Volyni — Připomíná mně to i moderní uplacení žen v zastaralé Albánii, které vyvolala válka: až do války nosily mohamedánské Albánky na obličejí závoj, za války se zúčastnily činně partyzánských bojů proti Němcům, a ejhle, milý závoj se s albánských ženských obličejů ztratil a s ním zmizela i jistě do nenávratna i spousta různých předpisů a zvyklostí, jež ženy ponížovaly a odstrkovaly.

Proletnu jen krátce některými vesnicemi, Dorohostaje ležely na kopečku, na němž stál pravoslavný chrám. Tam jsem poznal ukrajinského faráře z blízké vesnice, který mně připomínal litevského hrdinu ze Sienkiewiczových historických románů, pana Podbipientu. Stejně jako Podbipienta byl i on vysoký a tenký jako tyč, na bradě měl úzký plnovous, jenom se o Podbipienty lišil veselou povahou. Byl to bývalý důstojník, který sloužil u kozáků a netajil se tím, že by se s koněm a šavlí po toku mezi kozáky cítil šťastnější. Ostatně nebyl jeho případ na Volyni ojedinělý: pravoslavných kněží, kteří předtím sloužili v ruské armádě, bylo kupodivu dost. Na

vysvětlelou uvádím dvě věci: jednak měli tyto důstojníci theologické studium, školské vzdělání na tak zv. seminářích, na nichž studium nebylo vůbec spojeno s povinností stát se knězem — připomínám, že i sám Stalin studoval na takovém semináři —, na druhé straně musili se mnozí bývalí mladí důstojníci, když většina Volyně připadla k Polsku, ohlížet po jiném povolání než vojenském. Chápali jako samozřejmost, že v Polsku, které od začátku své existence vystupovalo jako jednotný, čistě národní polský stát, rozkávající se dost neochotně k ústupkům ve prospěch národních menšin, nebudou do polského vojska přijímáni za důstojníky lidé z národních menšin. Šla tedy spousta bývalých důstojníků do církevních služeb.

Blízko Velkých Dorohostajů byla malá, ale velmi pokročilá vesnice Moskovština. Byl jsem tam několikrát a nikdy nezapomenu na skvělé zahrady s mohutnými stěpy. Na druhé straně od Dorohostajů se rozkládala v dolíku velká česká obec Noviny. I zde jsem byl několikrát, jednou spojili tamní hasiči s mou návštěvou cvičení mládeže. Kromě toho se pamatuji, že policieji stanice v blízkém Mlýnově měla jednoho velmi čiperného policistu, který mne takřka nepouštěl s očí. Byl to inteligentní člověk, který měl i motocykl. Nedělal mu tedy žádnou obtíž vyslechnout mne třeba jeden den dopoledne i odpoledne v Novinách a hned následující den zajet si za mnou do Podhájců, které byly již velmi blízko Dubna. Podotýkám, že polští policisté — a tento zvláště — brali svou službu tak svědomitě, že se zúčastnili i společných obědů, které vesnice u příležitosti mých návštěv pořádaly. Bylo kolikrát opravdu malým zázrakem pohovořit si s volyňskými krajanými mezi čtyřmi očima. Krajané na to hleděli vytrát různým způsobem. V Moldavě, ležící mezi Dubnem a Zdobunovem, šli na příklad na velitele policieji stanice přímo. Po mé odpolední promluvě, při níž asistoval velitel stanice ještě s jedním policistou, chystali se oba policisté zúčastnit se i společného oběda. Moldavští Češi však řekli veliteli: Podívejte se, pane veliteli, my vás jistě vidíme vždycky rádi, ale to k nám máte takovou nedůvěru, že se bojíte nás nechat pohromadě s hostem z Čech? — Velitel byl rozumný člověk, řekl jenom: Prosim vás, ať nepronášíte politických přípitků. Nato se odporoučel.

Podotýkám, že jsem tuto zvýšenou ostrážitost polských úřadů pozoroval až ke konci svých zájezdů, v létě před Mnichovem, kdy jsem byl na Volyni naposled. Beckova protičeskoslovenská politika v té době vrcholila. Dodatečně, když již bylo po Mnichově a po našem obsazení Německem, jsem si vzpomínal, jak nesprávně jsme byli ukolébáni v klid oficiálním optimismem, ujišťujícím nás, že se nic nebezpečného neděje. A zatím na východ od nás v Polsku a severovýchodně od Poláků Litevci věděli, v jak těžkém politickém položení jsme. Ve vesnici u Vladimíru Volyňského řekli mi v červenci dva ukrajínští kněží: Nam položeníje Československa již známo. — Jenže to řekli tak vážným hlasem. Ze tím nechtěli naznačit jakékoliv a zvláště ne dobré položení naší republiky, nýbrž chtěli zřejmě říci, že naše položení je fašeroleje (těžké). — Za několik dnů nato, když jsem si zajel mezi Litevce, slyšel jsem tot? A my jsme si ve svém optimismu žili tak sebejistě, tak bez bázně. Po těchto zahraničních předmnichovských zkušenostech bych vždycky hlasoval všemi deseti pro to, aby se našemu

národu říkala vždy pravda, i když ne-
libivá a krutá.

Ale vrátím se k Podhájcům. Tam vzráli na horlivého policistu nepřímo. Mezi obědem zavedlo několik mladých hospodářů řeč na nějakou českou knihu a že mně ji jeden z nich přinese ukázat. Za chvíli na mne kyval od domovních dveří — bylo velké horko a jedli jsme na dvoře pod stromy — i všiml jsem si, že právě Češi zatáhli policistu do živého hovoru, nebylo tedy těžké se vzdálit do hostitelova domu, kam za námi přišlo ještě několik mladých Čechů a místo o knize jsme začali hovořit o politických událostech. Stěžovali jsme si na mnoho věcí, zvláště Inu, blížil se Mnichov a Beck triumfoval. I volynští Češi musili prostě pocítit protičeskoslovenský kurs polské politiky. Ale zakončil vzpomínku na Podháje něčím příjemnějším. Podháje mají krásnou polohu. Táhnou se od silnice, spojující Luck s Dubnem, do povlné stoupající stráně podle široké ulice. Jedno hospodářství vedle druhého, až na konci dlouhé ulice je pravoslavná kaple, postavená na nejvyšším bodu vesnice. Jak nádherný pohled se odtud otvíral na řeku, která obtékala návrší, na němž Podháje ležely! Byla to stejná řeka, která protékala Dubnem. Stál jsem mlčky na tokem, který se pod strání valil ze široka mezi bíhými porostlými rákosím. Na druhé straně, též na stráni, ležela nějaká chudá ukrajinská vesnice s chatami, pokrytými dosky. U podhájeckého břehu kolébala se mezi rákosím uvázaná loďka. Eto nastojačaja kartina, nět? (Te je skutečný obraz, že?) — slyším za sebou mužský hlas. Obrátím se a za mnou se usmívá tvář staršího pravoslavného faráře, do jehož farnosti Podháje patřily. Byl zřejmě spokojen dojmem, jakým na mne způsobil jeho kraj. A vysvětloval mně, že loďka je jeho a že po ní přeplovuje s jednoho břehu na druhý. Přiznám se, že jsem mu skoro záviděl: tolik styku s tak krásnou přírodou.

Když jsem již u Dubna, zaběhnu do něho ještě několika vzpomínkami. V samotném Dubně žilo Čechů sice málo, ale v okolí byly velké české vesnice, jako Semiduby a jiné.

Pod dubenským hradem, který Poláci dali v několika letech do pořádku a usídlili v něm úřady, byla restaurace Praha, patřící ochotnému českému restaurátoru, který zde na slovanském východě dělal dobrou reklamu matce a královně českých měst. Pamatuji se, že choval na dvoře v prostorném dřevěném chlívkou s drátěnou přední stěnou krásnou lišku. Pobíhala stále od jednoho konce svého vězení ke druhému konci, jak to dělají snad všichni chycení dravci. Přiznám se, že mně jí bylo líto. Přejí prostě zvířatům svobodu. — V Dubně byla též velká dělostřelecká kasárna; „artylerii konnej“, jak hlásal nápis nad branou, ve které konal strážní službu dělostřelec s karabinou přes rameno. Řeknu, že se mně Poláci ve službě líbili.

Na železniční stanici Zdobunova ležela řada českých osad, zvláště Mirohošť, Ulbárov a Hlirsko, o jehož blátě jsem již psal. V Mirohošti byl menší pivovar — nemýlím-li se, Linhartův —, měli tam též pěknou jednopatrovou školní budovu a v obci sídlil jediný český poslanec ve varšavském sejmě (sněmu), Meduna. V Polsku vládl tehdy autoritativní režim Pilsudského, který byl cizí demokratické povaze volyňských Čechů, nelibících se v tomto ohledu nijak od Čechů ve staré vlasti. (Pokrač.)

Feodor Savický:

Povídka

RUSKÝ ČECH

(11. pokračování)

Když Moravský přistoupil ke stolu, vypytl se ho velitel na jeho zaměstnání. Při tom si stále zapisoval jeho výpovědi. Po zakončení výslechu velitel oznámil Moravskému:

— Máme rozkaz vojáky odborníky odesílat do štábu armády. Posíláme tě proto na učení na řidiče. Štáb armády je v Lucku. Tam dostaneš doklady a další rozkazy.

— Rozkaz! — odzdravil Moravský a sklappnuv podpadky vyšel z kanceláře.

Venku si oddechl a byl rád, že to nebylo nic horšího.

2. kapitola

Po trati Dubno—Charkov uhněl osobní vlak. Vozy čtvrté třídy byly přeplněny cestujícími, ponejvíce vojáky, jež seděli na horních políčkách, kam se dávají zavazadla.

V jednom takovém voze seděl Moravský, opíraje se o stolec u okna a dřímá. Ve voze bylo dusno, plno páchnoucí páry a dýmu z cigaret. Jinak ubíhala cesta zcela normálně. Jedni spali, druzí se bavili nebo debatovali o válce.

Na sedadle proti Moravskému seděl jakýsi stařeček sedlák, s dívkou vedle sebe, podle oděvu asi také z vesnice. Vedle Moravského seděli dva Židé. Proti nim nějaký železniční zaměstnanec a dále jakýsi mužik. Na hořejších políčkách spali vojáci, zarostlí a nemytí.

Rozmluvy cestujících se týkaly hlavně války. Moravský mlčel a když jej přelošpaní, naslouchal, co si vyprávějí vojáci nahoře. Jeden druhému si stěžoval:

— Tak jsem ti začal číst to psaní a až srdce mi to rvalo. Pláče žena a říká. Hospodářství zrušeno. Úroda byla hojná, ale nebylo možné ji sklídit. Nikdo nepomohl. Polovička úrody zůstala na poli, teď to tam hnije, prší do toho. Děti jsou malé, nemám je do čeho obléci. Přitom stále vymáhají daně. Kde se to má brát? Píše, že v celé vesnici zůstalo jen pět chlapů doma a i ti jsou invalidé. Ostatní pak jsou jenom kluci a starci. Tak to vypadá brachu — dodával s povzdechem voják — jak dlouho to ještě bude trvat? Mne už třetí rok žerou v zákopech vši. Nevydržel jsem to. Utekl jsem a jedu domů. Buď co buď.

A vedle z kupé sem doléhá silný hlas vyprávějího:

— Přichází rotmistr a říká: „Pojďte braši vykládat vagony. Přišly nám náboje.“ Už jsme to tak daleko dotáhli, že ani z pušek nemáme čím střílet. Sebrali jsme se tedy a šli jsme. Byl s námi také nějaký podporučík. Otevřeli jsme vagony a tam místo nábojů byla sůl, mýdlo, konzervy, pláštěnky a podobně. Důstojník se zamračil a vyrazil ze sebe: „Bídnicí, prodávají naši Rus. To jsou zrádci.“

— A co to mělo znamenat? — zeptal se ho druhý.

— To znamená brásci — pokračoval vyprávěč — že u nás ve štábech sedí hodně Němců, německých generálů a ti prodávají naši matusku Rus. Když potřebujeme na frontu střelivo, oni nám polou sůl.

Moravský poslouchal a divil se, že se lidé nebojí tak nahlas vyprávět.

— Jedete daleko? — zeptal se naednou vedle sedící Žid železničního zaměstnance.

— Do Charkova — zdvořile odpověděl tázaný.

— Aá, Charkov — jste přímo z města? — vedl Žid dál.

— Ano.

— Hm, a nevíte kolik tam stojí libra sádla?

— Nevím — zase tak úsečně odpovídal železničář.

— Hm, a salám? — vyzvídal Žid.

— Také nevím.

— Fuj, jak neobchodný a nesympatický člověk je z vás — poznamenal po tomto Žid. Druhý jeho spolucestující do něj strčil a cosi pošeptal. Ten pak nafouknuv se, už mlčel.

V tu chvíli do vozu vstoupil průvodčí a ohlásil, aby si cestující připravili doklady, že přijde revize. Jakmile to dořekl, seskočil s vrchní políčky zarostlý voják a schoval se pod lavici. Kolem sedící lidé jen zakývali hlavami, jako by souhlasili.

Do vozu vstoupil důstojník s hlídkou a revidoval cestujícím doklady.

Moravský mu předložil svoji legitimaci na služební cestu. Důstojník všechno pozorně prohlédl.

— Vaše blahorodi — mně všechny doklady byly odcizeny — omlouval se jeden z vojáků, jež spali na hoření políče.

— Zatknout, zběh! — zařval důstojník obraceje se na doprovázející jej hlídku. Nic nedbal na výklady voákovy o tom, že je v právu. Ihned jej sebrali a jako otroka odváděli k veliteli.

Vlak se blížil k Charkovu.

Cestující se hrnuli k východu a každý si dělal starosti se zavazadly. Jen Moravský seděl klidně a když vlak zastavil, vzal si svůj raneček a bez námahy vystoupil. Když se rozhlédl po nástupišti, namířil si to do čekárny 3. třídy. Sotva otevřel dveře, vrazil mu do obličeje nepřijemný, páchnoucí vzduch. Čekárna byla přeplněná. Lavice byly obsazeny. Na podlaze spali vojáci. Nebylo možné ani projít.

Moravský se rozhlížel, kde by si mohl sednout, neboť bylo právě 14 hodin a vlak na Moskvu, kterým měl Moravský pokračovat v cestě, jel až o půlnoci. Nenašel nikde volného místa a na zem si nechtěl sedat, neboť byla hnusně špinavá, tak se odebral do čekárny 2. třídy. Tam bylo čisto, pěkně všechno upraveno, koberce, křesla, květiny a i vzduch tam byl čerstvý. Sotva si však přisedl ke stolu a chtěl si objednat něco k jídlu, přistoupil k němu číšník a pravil:

— Sem je mužstvu přístup zakázán.

Moravský mu dost dobře nerozuměl, neboť ruštinu dosti komolil. Seděl proto, jako by se ho to bylo netýkalo. Číšník tehdy, opakuje předeslá slova, ukázal mu na dveře. Moravský se rozzuřil a křikem prohlásil:

— Nikam nepůjdu!

Číšník, vida, že s ním nic nevede, nechal jej na pokoji.

Vzrušená společnost kolem se jen usmívala a také se některak netajila s pohrdáním.

Za chvíli přistoupil k Moravskému nějaký mladý důstojník v pěkně nové uniformě jako by tenkrát včera byl mouroš. Pod pažďí se ho držela nějaká slečna.

Moravský vstal, vytáhl se do pozoru a

pozdravil.

— Viš o tom, že sem není dovolen vstup vojákům s nižšími hodnostmi?

— Opatrně a slušně se zeptal Moravského.

— Vaše blahorodi myslí, že já jsem pes? — energicky odsekl Moravský.

— Právě proto ti to říkám, abys tady neroztrousil ty vešky a nenasmrdil. Vidiš, že tady jsou vážené dámy.

Slečinka, stojící vedle důstojníka, se tomuto výplodu svého společníka srděně chichotala.

Moravský pochopil ten výsměch. Nechal se však ovládnout hněvem, jenž vzplnul uvnitř a rovněž s klidem odpověděl:

— Jak smutné a trapné jest divatí se na důstojníka, který se takto vyjadřuje o voáčích.

— Což Ty se ještě budeš přičít? — pronesl silnější důstojník, celý zrudlý hněvem, který v něm vzbudil tento opovržlivý. Když však uviděl, že jej všichni pozorují a že tu jsou i vyšší důstojníci, spolkl co měl na jazyku a jen tvrdě poznamenal:

— Já tě ještě naučím slušnosti!

A otočiv se, odešel se svou filenou na nástupiště.

Moravský pak se otočil a vešel do čekárny 3. třídy a ztratil se mezi lidmi.

Čekání je trapné. Tak pomalu ten čas ubíhá! Každá chvilka se zdá být věčností.

Moravského to již omrzelo. Nohy již takřka zdřevěněly a nebylo si kam sednout. Sebral se tedy a šel do mláti. Zašel do kavárny, usedl a poručil si čaj. Dostal z rance chleba a konzervu a začal zakusovat.

I zde bylo plno lidí. Všude hluk a hovor. Moravský jen tak letmo se zaposlouchal na některou stranu. Všude se mluvilo jen o dracotě, hladu, vo ně a stávkách, jako by se byli lidé dohovířili. Pro něj to bylo úplnou novinkou a zajímal se o to. Rozhodl se proto zastavit se po cestě v Kostově asi na dva dny u Vasilu Ivanoviče, který by ho zaslavěl do celé situace. Na té vojné je člověk úplně odtržen od světa a neví co se děje.

Když se najedl, vyšel z kavárny, procházel se ještě chvíli po městě a pak se vrátil na nádraží. Koupil si noviny a našel si volné místo na lavici, usedl a četl. Spánek jej však přemohl a brzy usnul.

Probudil se až když vrátný ohlašoval: — Nastupuje se do osobního vlaku, směr: Rostov, Bachmut, Tahanroh — na třetí koleji.

Vyskočil a hnal se k vlaku. Vzpomněl si však, že nemá svůj raneček. Vrátil se, avšak marně jej hledal. Byl pryč. Kývnul resignovaně rukou a bral se k vlaku. Vstoupil do vozu, vlezl si na hoření políčku a usnul.

Spal až do Rostova. Vzbudilo ho jen rychlé zastavení vlaku a křik cestujících.

Celý ospalý vyšel z vozu a ani nechtěl věřit, že by byl doma. Známá místa jej však usvědčovala, že je skutečně tam, kde prožíval svá klukovská léta.

Na chvíli se zastavil a rozhlížel se kolem. Vše zůstalo nezměněno. I ten mohutný strom u nádraží zůstal stát.

Vzkročil. Šel kolem sirotčího útulku. Začal se do oken a ihned si připomněl své trpké a tvrdé dětství. Jen si hluboko vzdychl a volným krokem bral se k Vasilu Ivanoviči Kovaljovu.

(Pokračování.)

Antonín Špatenka

Průkopnická vesnice

(7. pokračování.)

První šel dědoušek a s ním Volenec, za nimi pak kráčí ostatní. Cesta byla rovná a po obou stranách byla pole, která, jak je pastoušek informoval, patřila všechna k velkostatku. Šli hezkou chvílí, než došli k lesu, který patřil Ukrajincům z vesnice Bojarka. Když pak ušli tímto lesem asi kilometr, zastavil se dědoušek a pravil:

— Zde, pán Čoši, je hranice lesa. Nyní již začíná les paní Náhradské.

Ačkoliv celou cestu kolem sebe vše dobře sledovali, přeci jen nyní, když věděli, že přicházejí do svého, jejich pozornost se ještě zvýšila. Všichni cítili velkou vůni lesa.

— Tam vpravo — ukazuje pastoušek — vede cesta k ovčárně. Ale tou my nepůjdeme. Půjdeme přímo lesem, abyste to mohli lépe poznati.

Pastoušek se prodíral houštím kupředu a ostatní za ním. Několik kroků od kraje to šlo, ale záhy bylo slyšeti výkřiky žen:

— Pro Boha, kudy nás ten děda vede. Taťové husté křovi, vždyť budeme celé rozdrápané a šoty si roztrháme.

Volenec, který je zprvu těšil, nyní i sám uznal, že tímto houštím je nemožné jíti. Proto muži, kteří si nesli s sebou sekery a pily, počali cestu klesati. Za nimi jdouc ženy pak rosti sbíraly a dávaly na stranu. Volenec pak na několika stromech oseká kůru a na holou stranu stromu napsal modrou tužkou: „Česká stezka“.

Tak si prosekali asi jeden a půl kilometru. Místy jim do cesty přišly stromy, které ležely na zemi zarostlé mechem a travou. Ty nechali ležeti a pokračovali dále. Tu je najednou dědoušek radostně upozornil, že již je viděti jeho pastvisko.

Jakmile všichni došli k pastouškovi, uviděli velký prostor, porostlý zelenou travou a na něm stála dřevěná bouda, ale již velmi chatrná. Děda jim nadšeně vykládal, že zde přes čtvrt století pálil ovce a do té boudy, která byla z osikového dřeva, pokryta slámou, zaháněl ovce na noc, po případě za deště.

Všichni se zájmem si vše prohlíželi a tu viděli, že v boudě je nejméně na půl druhého metru hnoje do výšky. Dědeček je také pozval, aby se podívali do jeho chatičky, kterou obýval po celých 26 roků, a to od jara až do podzimu.

Kousek od ovčárny na výsluní byla asi v průměru 1 m v zemi a 1 m nad zemí dědouškova zemlanka. Byla pokryta zeleným drnem. Pastoušek slezl po třech z hlíny udupaných schodech, otevřel primitivní dveře, které se otvíraly dovnitř. Při vchodu smekl svoji čepici a pohnutě pravil:

— Moje lůžko i plotna jsou ještě v pořádku, jen se sem nastěhovati.

Volenec, který šel první podívat se do zemlanky, spráskl ruce a zklamaně pravil ostatním:

— Můj Bože, v jaké dusné díře ten děda prožil těch 26 roků, to je neuvěřitelné. Jak je možné, že tak zdravě vyhlíží.

Čermák jej však přerušil:

— Poslouchej kamaráde, jestli my se

rozhodneme zde v tom pralesě přezimovati, tak budeme nuceni také v takové díře bydlet. S tím se již musíme smířiti.

Šli potom dále, aby si všechno mohli prohlédnouti. Pastvisko bylo rovné, jako stůl. Rozloha byla asi 40 morků, na kterém stály veak jen tři košaté lípy, pod nimiž se za velkého horka chladily ovce.

— Tak dobře — pravil Čermák — dříve se zde pod těmito stromy chladily ovce a nyní bychom si zde mohli odpočinouti my. Myslím totiž, že by chvílka odpočinku neškodila a mohli bychom se trochu posilniti.

Poslechli tedy Čermáka a všichni usedli pod košatou lípu. Ženy vyňaly z raneček chléb a podávaly každému, aby se nasýtli.

I dědoušek Charyton si ze své tvorby vzal kus jednotného černého chleba a hlavičku česneku. Ukousl si vždy chleba a stroužek česneku a tak jeden za druhým k chlebu jedl.

Když se trochu posilnili, Volencova pronesla:

— Jak je zde krásně. Tak čistý vzduch. Ptáci zpěv je tu slyšeti a ta vůně lesa. Je to vše tak krásné a působí to na člověka, že se cítí býti svěží. Jen mě mrzí to, že tu není voda. To je hrozně pomýšlení, že bychom my, 17 rodin měli voziti vodu 5 km až z Bojarky. To je přeci nemyslitelné.

Pan Volenec ji chlácholil, že to se vše teprve uvidí, až přijede jejich společník Macek. Pak pobídl všechny, aby raději šli zase dále, a žádal dědouška, aby je zavedl přibližně do prostředí lesa.

Dědoušek přikývl a opíraje se o svoji hůlčičku vstal a všichni se pak ubírali dále. Prošli křovím a vešli do vysokého, dosti hustého lesa. Pitr se zastavil u jednoho mohutného dubu a obdivoval jej. — To je pane dub, z toho bude nádob.

Sotvaže však popošel kousek dále, počal opět jiný strom obdivovati a tak čím dále šli a postupovali hlouběji do lesa, byl stále více nadšen. Čermákova se však strachovala:

— Neumím si ani představit, že z tohoto lesa bude možné vytvořiti někdy pole, zahrada a dokonce vesnici.

— Ale co se děsíš, ženo — těšil ji muž — však budeme korčovatí postupně, tak, jak nám budou slyšeti stačiti, a ne abychom se pouštěli do toho zběsile a u desátého stromu padli.

Po chvíli se dědoušek zastavil a sděloval jim, že nyní jsou tak asi ve středu lesa. Pitr vzal sekeru, oseká jeden strom a Volenec opět na něj modrou tužkou poznamenal:

— Zde je střed lesa.

Pak se dotazovali dědouška, kde je zde nejbližší nějaká voda.

— Voda — odvětil dědoušek — ta je zde nedaleko. Je to dosti velká louže, tam jsem honil napájeti ovce. Je to sice voda stojatá ale ocbřá. Po celé léto se tam drží. Chodí tam pít hodně divokých kanců, srn a jiné zvěře a stačí pro všechny. Pojdte, páni Čechové, já vás tam zavedu.

Šli tedy a přišli na ušlapanou cestičku, která vedla po malém svahu do rok-

le, kde pod hustými stromy bylo malé jezírko. Na vodě se prohánělo plno různého hmyzu a žáby skákaly z vody a zas do vody.

— Tak z této kaluže jste používal vodu i pro sebe, dědo Charytone? — ptal se Volenec.

— Ano, a jak vidíte, jsem zdrav jako řepa, nic se mi nestalo.

Naši průkopníci však nad tím kroutili hlavou. Nešlo jim do hlavy, že by i oni tuto kaluž měli pro sebe používat.

Vrátili se tedy zpět k ovčárně, kde usedli do trávy a radili se, co dále zaříditi. Prohlíželi kousek země, rozhrabané od krta, sekerou vysekali ku trávníku a zkoumali, jaké rostliny by se zde asi dařilo. Po celém lese však viděli, jak tam rostly bujně kopřivy, bodláky a ostružiny, vše s velmi silnými kořeny, takže ocenili dobrou a výživnou půdu. Zem je tedy jako stvořena pro pšenici, chmel, cukrovku a jiné. Uvažovali o všem a byli s koupí lesa spokojeni.

Ženy se stále obdivovaly mohutným a silným stromům a měly jen strach, kdy a s jakým náradím ty kolosy odstraní.

Ještě se porozhlédli po lese, pak se všichni vrátili k velkostatku, cestou, kterou si sami vyklestili. Po celou cestu radili se jen a jen o lese.

U velkostatku se Volenec zastavil, popošel blíž k poč, které náleželo k velkostatku a pravil:

— Kamarádi, dobře nyní uvažujte o tom co vám nyní řeknu. Toto pole zde

— ukázal přítom na pšenici — je sice rovné, pěkné, ale vyzité. Jistě je již dlouho nehnojené a proto, jak vidíte, je i pšenice slabá. Myslím, že bychom udělali dobře, kdybychom si my, 17 rodin, nechali ten les a panu Mackovi nechali velkostatek se všemi budovami i polmi. Ovšem podotýkám, že ten les musíme koupiti tedy levněji. Nejsme přeci žádní boháči a musíme i zde počítati s každým grošem do začátku.

— Myslím si tak: les si pomalu vysekáme, vyčistíme a ať budeme mít z počátku malé políčko, ručím svým křem, že políčko bude velmi úrodné.

Všichni, kteří stáli kolem Volence, dívali se soucitně na skutečně malé obilí a znovu se obrátil jejich zrak k lesu a konečně s ním všichni souhlasili.

Byli již dosti navaneni putováním a proto se vrátili na dvůr velkostatku, kde je již očekávaly ženy, které zůstaly s děmi doma. Zvědavě se na všechno vypyťaly.

— Co vám mám povídati — odvětil Volenec — tam je tak pěkně, že se mi ani domů nechtělo. Čeka nás tam ovšem velká robota. — Přitom obrátil se na děti a vyprávěl jim: — No počkejte, až uvidíte ty stromy, tam budete mít zábavy jen což. — Mlasknul si přítom a šibalsky se díval po dětech, aby i ty nejmenší přilákali k lesu.

— Myslím — povídá Pitr — že ty stromy jsou hodně staré, čítám, že nejméně 200 let. To nejlépe poznáme, až je budeme odstraňovati.

Debata neměla konce, až když před večerem oběvil se na dvoře povoz, který přivezl pana Macka, jeho manželku a ještě jednoho muže, kterého jim předstíval pan Macek jako svého souseda z Čech, pana Pajera.

O lese se však prozatím panu Mackovi nezmiňovali, neboť se domnívali, že je lépe vyčkati, až začne sám.

Druhého dne časné ráno bylo slyšeti zvonek z pravoslavné cerkve až sem na samotou, který svolával na mši. Ženy s dětmi, ba i někteří muži šli též do chrá-

mu, neboť byli zvědaví na pravoslavnou mši, kterou dosud neviděli.

V kostele byli všichni zvědavě okukováni Ukrajinci. Nebylo divu, neboť se vskutku od nich lišili, a to jak svým chováním, tak i ústrojem.

Některí Ukrajinci se dokonce s nimi spřátelili a provázeli je na velkostatek.

Tam je již očekával Macek s Pajerem, pozvali je do jedné místnosti a počali se živě domlouvat o koupené nemovitosti. Za všech 17 rodin promluvil Volencec takto:

— My jsme se rozhodli, pane Macek, že si koupíme jen ten les, ale ovšem pevně doufáme, že nám bude z celkové sumy sleveno, vzhledem k tomu, že si bereme jen a jen holý les, z kterého chceme sami, svými mozoly teprve něco udělati. Kdežto vy, pane Macek, jste bohatší než my a proto si ponechte tento velkostatek s jeho budovami a polnostmi.

Macek, na němž bylo viděti, že opravdu přemýšlí, dokonce se septem domlouval s Pajerem, který mu kývnutím hlavy dával souhlas, odpověděl tedy našim průkopníkům, že s nimi souhlasí a že si tedy ponechává velkostatek.

Skaršecký, dosavadní správce Bojarky, který byl také přítomen, ochotně jim napsal jakousi úmluvu, která zněla asi takto:

„Nižeuvedených 17 rodin (podepsaní ženy i mužové) souhlasí dobrovolně zakoupiti sobě les v celkové výměře 600 morgů a zbytek lesa od zadní strany v tomto díle, to jest asi 30 morgů, nechávají k velkostatku pana Macka. Les kupují za cenu jeden morg za 25 rublů. Veškeré poplatky s tímto spojené, jako panu Herškovi, notáři a soudní výlohy, jsou ochotni platiti.

Dva mlýny a krčma, náležející k velkostatku, zůstávají ovšem pro všechny kupující společně až do konce roku 1872. Dva byty pro začátek k dispozici 17 rodinám u pana Macka. Pan Macek a pan Pajer, který se přihlásil za společníka, jest povinen ze sklizně 20 q ožmu, 27 q jařiny a 50 q brambor prodati sedmnácti rodinám za štátní cenu, na obživu těchto rodin.

Dále jeden pár koní i s povozem a pluhem zapůjčiti průkopníkům na cele léto roku 1872.“

Macek a Pajer ovšem tuto poslední podmínku nechtěli uznati a proto se ohrazovali:

— Snad byste hoši nechtěli, abych já sám koně koupil a pak vám je na celé léto zapůjčil. Vždyť víte, že já sám žádného nemám. To přeci na nás nemůžete žádati.

Cermák vyskočil ze židle, na něj se děl, a podrážděně pravil:

— Kamaráde Macku, ty zde budeš mít střechu nad hlavou, všechno nářadí, kdežto my nemáme ani jedno, ani druhé. Půjďme do lesa žít s nadějí, že po čase si teprve budeme moci toto poriditi. Ale to všechno jen témahele holýma rukama. Co si můžeme takto udělati? Snad nějakou boudu či zemlátku v zemi vykopati, neboť zde není nic ke koupí. Jak se nám tedy bude stavěti, umj si každý představití. Sklo které bychom potřebovali, je tedy vzácností a také není k dostání.

Cermák dopověděl, zlostí i litostí celý zčervenal.

Macek i Pajer, tedy uznali, že musí i na tuto podmínku přistoupiti. Začali tedy všichni s podpisováním smlouvy, kterou jako svědek spolupodepsal správce Skaršecký.

Když bylo vše dojednáno, povstal Volencec a takto k průkopníkům promluvil:

— Kamarádi, nyní se všichni modleme, aby nám dal Všemohoucí zdraví a budeme se pak rváti se životem v tom pralese volynském.

Když skončil, všichni mu zatleskali na souhlas a pomalu se začali rozcházeti, aby si připravili vše na zítřek, neboť se rozhodli, že ihned ráno půjdou do lesa a začnou plánovitě pracovati.

Těšili se všichni, třeba si uvědomovali, že je čerká práce a to práce namáhavá, ale byli plni odhodlání. Když pak se odebrali na svá lůžka, přemýšleli a nemohli se ani dočkati rána.

Jakmile se rozbřeskl den, oblékali se všichni do starých šatů a připravovali si nářadí. Tež něco jídla si vzali s sebou. Tentokrát šli do lesa zase ty ženy, které tam nebyly po prvé, neboť i ony chtěly viděti les.

Posnádili a vyšli z velkostatku již známou cestou a mířili přímo k lesu. Tam již měli svoji stezku, kterou si vyklestili, a zamířili po ní přímo do středu lesa. Tam usedli a radili se, kde by bylo nejlépe zakládati příští vesničku. Všichni uznali, že nevhodnější místo bude to, které označili jako střed.

Volencec vyňal ze své brašny jakousi školní pomůcku, kterou užíval ještě v měšťanské škole v Čechách, a s místrem truhlářským Pitrem začali měřiti cestu, která by procházela vesnicí. Poznamenali si všechny světové strany, které vyznačili kolíky, a počali si prosekávati cestu.

Káceli stromy, řezali dříví a rovnali je do metrů. Rostl pak hned páliči, aby měli za sebou vše čisté a upravené.

V lese nastal velký ruch a Pitr byl ostatní prohlášen za mistra lesa. Nežli však započali práci, pokřizovali se všichni a se slovy „S Boží pomocí a s našima českýma rukama do toho“, začali.

Pitr dával rozkazy, co a jak s kterým dřevem počítí, a hlavně je nabádal, aby s dřevem šetřili, neboť podle starého přísloví má každý šetřiti s tím, čeho má nejvíce.

Tak rubali a pracovali, až pocítili hlad. Cermák se tedy podíval na svoje hodinky, „cibule“, jak jim říkával, a hlásil, že je již jedna hodina a tedy čas k jídlu.

Usedli tedy pod strom a pojedli chudý oběd. Chtěli se však v tuto chvíli velmi šetrně a sotva se posilnili, pustili se s novou chutí do práce.

Když se slunko sklánělo k západu, složili si svoje nářadí, uschovali je na zítřek a pomalu se ubírali k velkostatku. Cestou však uvažovali, že tato cesta je dlouhá 5 km a co by mohli nadělati práce, kdyby im toto cestování odpadlo.

— Víte co, hoši — prohlásil Cermák — já zitra večer tam zůstanu přes noc. Udělám si tam nějakou boudu a zkusím tam přespat.

— Já také to tak udělám — přidával se Sratenka a samozřejmě za ním hned všichni ostatní.

Proto, jakmile přišli na velkostatek, ač již byl samý večer, připravili si hned všechno na příští den s tím úmyslem, že zitra večer domů nepůjdou. Usnesli se, když jim to manželky rozmlouvaly, že alespoň přes jeden den tam budou spáti a jeden při dou domů. Při tom pak, tedy zůstalo.

Druhý den tedy, jakmile přišli do lesa, otesal Pitr prkna z osikového dřeva, splel to houžvami, které vyrobil z bříz, a připevnil u kůlu jako dveře. Měli totiž všichni největší obavy z vlků.

Když měli dveře hotové, počali teprve stavěti boudu, kterou zakryli roštim a

trískami. Počasí v té době jim přálo, bylo pěkné, slunko pražilo a zde v lese byl příjemný chládek, takže se jim dobře pracovalo. Většina mužů zůstala tedy tuto noc spáti v lese a jen někteří vrátili se se ženami večer na velkostatek.

Během jednoho týdne se v lese mnoho změnilo. Vypracovali si podrobný plán, jak vše zařídí na zimu. Mistr Pitr vypracoval plán na zemlátku, jak ji postaviti, jak ohraditi, aby se za krutých mrazů nemuseli obávatí divočiny.

V plánu měli celkově čtyři zemlátky, které budou stavěny od západu k východu. Tři z nich budou pro rodiny, čtvrtá pro nářadí, případně pro jiné účely. U každé zemlátky měl být jeden sklípek na potraviny. V případě, že by do zimy jim ještě zbyl čas, chtěli udělati ještě jednu zemlátku, aby se tak netisnili.

Na dvorku před zemlátkami měli postaviti tři pece, které by stály na kolíkách, podle ukrajinského způsobu.

S chutí se tedy pustili do stavění zemlánek. Den ode dne bylo viděti v lese víc a víc práce. Obden však muži nocovali v lese a dokonce později i některé ženy se rozhodly, že zůstanou s nimi přes noc. Bylo to sice pro všechny dosti nepříjemné, bydlet v těchto boudách, a proto spěchali, aby brzy dokončili zemlátky.

Každý den pracovali od božeho rána do pozdního večera, takže během tří neděl byly všechny čtyři zemlátky hotové i dřevěné podlahy v nich. Nyní ještě sháněli sklo a plotnu na vaření.

Od jakési ukrajinské překupnice koupili si plechové pláty, z hlíny a trávy si pak uplácali cihly, které na slunci sušili. Ze suchých cihel pak si postavili krby a na ně dali plechové pláty. Komíny byly upleteny z lískových prutů, které byly spleteny a dlouhou travou spojovány s hlínou.

Pitr dělal stůl, lavice a v každé zemlance po celé jedné délce prýčny na spaní. Suchým listím napěchovali si pytle, které si přivezli ještě z Čech, a tyto sloužily pak jako slamníky. Také podušky pod hlavu si takto zrobili, jen pro děti nechali polštářky z peří a peřiny na přikrytí.

Zemlátky nechali dobře vyvětrati a vyschnouti. Mezitím u každé zemlátky udělali sklípky a pak na dvoře čtyři pece, které si rovněž zrobili z vlastnoručně vyrobených cihel z hlíny a trávy.

Velký prostorný dvůr ohradili dřevěným, hustým plotem, jeden a půl metru vysokým. Pak všechny stromy kolem dokola vykáceli, neboť měli obavu, aby při velké větrici některý strom nepadl buď na plot, nebo na zemlátku.

Toto vše stavěli bez jediného hřebíku. Všechno svazovali jen houžvami. Když již měli střechu nad hlavou, uvažovali o tom, jak docíliti zdravé vody, neboť používati vody z té kaluže považovali za nemožné. Již by se byli přestěhovali všichni do svých zemlánek, nebýtí tohoto nedostatku. Pro 17 rodin, to by znamenalo příliš mnoho.

Tuto jejich ohrazenou lesní pevnost, jak ji nazvali, počal navštěvovati Ukrajinec jménem Ivan Karpo. Byl již starý děda, ale jeho žena, která byla mnohem mladší, byla dobrá obchodnice, chodila od vesnice k vesnici a s různými věcmi obchodovala. Ve městě nakoupila zboží a to pak po vesnicích prodávala, nebo vyměnila za věci jiné.

Průkopníci nyní, když něco potřebovali (ovšem co bylo v té době na Volyně k dostání), požádali Karpa, nebo jeho ženu, aby potřebné opatřili. (Pokrač.)

Seznamy volyňských Čechů osídlených v ČSR

Doležal Václav, OKMZ, Cheb	8. 5. 1903	rolník	Terešov	03096
Táňa	10. 5. 1903	domácnost		03097
Václav	8. 6. 1941	dítě		03098
Libuše	12. 3. 1940	školačka		03099
Marie	10. 4. 1946	dítě		03100
Doležal Václav, Reissig 8, o. Cheb	11. 11. 1904	rolník	Noviny České	30482
Věra	27. 11. 1904	domácnost		30483
Vladimír	4. 6. 1941	dítě		30484
Doležal Václav, OKMZ, Cheb	29. 7. 1905	rolník	Terešov	03113
Kristina	11. 1. 1909	domácnost		03114
Liduška	15. 7. 1933	školačka		03115
Jaroslav	8. 3. 1938	školák		03116
Vladimír	12. 12. 1940	školák		03117
Rudolf	28. 8. 1942	dítě		03118
Josef	13. 3. 1944	dítě		03119
Doležal Václav, Maštov 190, o. Podbořany	7. 2. 1908	rolník	Olšanka	08450
Marie	4. 6. 1908	domácnost		08601
Viktor	7. 3. 1937	školák		08602
Anna	27. 2. 1947	dítě		08603
Doležal Vladimír, Horní Žďár 95, o. Trutnov	19. 1. 1894	rolník	Curkov	31621
Anna	21. 3. 1907	domácnost		31622
Viktor	9. 9. 1930	rolník		31623
Doležal Vladimír, Vlachov 2, o. Zábřeh	1897	rolník	Dorostaje	26535
Antonie roz. Tichá	27. 5. 1896	domácnost		26536
Emil	31. 12. 1930	v hosp.		26537
Antonín	5. 8. 1920	úředník		26532
Doležal Vladimír, Vojkovic, o. Jáchymov	6. 7. 1904	zámečník	Zdolbunov	17985
Emilie roz. Mikulcová	28. 12. 1912	domácnost		17986
Jiří	24. 6. 1931	školák		17987
Viktor	8. 8. 1936	školák		17988
Anna	1. 6. 1946	dítě		17989
Doležal Vladimír, Tvršice 38, o. Zatec	18. 3. 1907	rolník	Noviny Č.	25047
Věra roz. Kučerová	13. 11. 1911	domácnost		25048
Doležal Vladimír, Josefodol, o. Jablonec n. N.	12. 11. 1916	kovář	Koryta-Kras.	23892
Praskovie	18. 9. 1924	domácnost		23893
Viktor	12. 2. 1945	dítě		23894
Doležalová Anežka, Újezd 68, o. Tachov	21. 1. 1910	švadlena	Antonovka	04168
Bohumil	6. 4. 1937	školák		04169
Marie	1867	domácnost		04170
Doležalová Antonína, OKMZ, Cheb	14. 12. 1886	domácnost	Terešov	03086
Antonína	6. 7. 1925	domácnost		03087
Marie	7. 12. 1929	domácnost		03088
Fomin Panas	8. 10. 1920	rolník		03089
Dankevičová Anna	6. 10. 1921	domácnost		03090
Doležalová Julie, Vchynice, o. Litoměřice	30. 7. 1907	domácnost	Olšanka	08496
Naděžda	29. 3. 1927	domácnost		08497
Anna	26. 11. 1929	domácnost		08498
Doležalová Libuše, Lotka, o. Planá	5. 8. 1908	domácnost	Sokolovo	16939
Evžen	2. 5. 1932	školák		16940
Helena	4. 10. 1934	školačka		16941
Vitalij	3. 1. 1941	školák		16942
Doležalová Ludmila, Bohdašice 26, o. Sušice	6. 10. 1904	rolnice	Olšanka	08707
Jan	8. 9. 1930	v hosp.		08708
Vladimír	11. 6. 1934	školák		08709
Zina	8. 10. 1936	školačka		08710
Doležalová Marie, Most, Spojené ocelárny	2. 9. 1885	domácnost	Liště	19985
Doležalová Marie, Německá Libina 240, o. Sump.	1893	domácnost	Podlisky	14402
Kovalská Kamila	1921	domácnost		14405
Kovalská Ludmila	1946	dítě		14406
Doležalová Marie, Semněvice 28, o. Horš. Týn	10. 10. 1898	rolnice	Bohušovka	28371
Olga	12. 1. 1924	domácnost		28372
Doležalová Marie, Malovice 16, o. Stribro	23. 1. 1913	domácnost	Jedvanino	23020
Nina	1. 7. 1932	školačka		23021
Doležalová Marie, Rychnov n. Malší, o. Kaplice	20. 5. 1917	rolnice	Olšanka	08877
Anna	1. 2. 1876	rolnice		08878
Doležalová Olga, Vlachov 16, o. Zábřeh	1906	rolnice	Omelaník	01201
Marie	1928	školačka		01202
Václav	1929	školák		01203
Fedorovičová Olga	1899	domácnost		01204
Micík Vladimír	1928	šofér		01205
Doležalová Olga, Libčovice, o. Podbořany	10. 4. 1918	rolnice	Buderáž	31144
Helena	7. 6. 1939	školačka		31145
Hašinková Marie	1884	domácnost		31146
Dolinský Antonín, OKMZ, Opava	27. 1. 1874	rolník	Černý Les	27429
Emilie roz. Sichová	1879	domácnost		27430
Dolinský Jaroslav, OKMZ Opava	15. 3. 1904	rolník	Černý Les	27426
Marie roz. Jakubová	1908	domácnost		27427
Rostislav	1930	rolník		27428
Dolinský Vladimír, Nové Lubice 2, o. Opava	2. 4. 1906	rolník	Polonka	21941
Vanda roz. Bálková	16. 3. 1906	domácnost		21942
Božena	1. 1. 1940	školačka		21943
Eduard	6. 1. 1946	školák		21944

Domanská Anne, Zatec Lidie	5. 3. 1913	domácnost	Dubno	27877
Domanská Věra roz. Kyryková, Jeseň, o. Kadaň	5. 12. 1936	domácnost		27878
Dombrovská Anna, Podoořany 8	4. 11. 1910	domácnost	Niva Hubinská	25213
Dombská Natálie, Hrabišín 15, o. Šumperk	13. 7. 1894	rolnice	Barmaky	30873
Valentin	1905	rolnice	Malín	09611
Kristina	1941	školačka		09612
Donát Vladimír, Cermná 151, o. Vrchlabí	28. 12. 1920	rolník	Újezdce	31588
Miloslava	1922	domácnost		31589
Donátová Emilie, Cermná 102, o. Vrchlabí	16. 8. 1896	rolnice	Újezdce	31708
Věra	17. 7. 1924	domácnost		31709
Emil	14. 2. 1929	h hosp.		31707
Dostál Alexandr, Posudov, o. Kaplice	15. 6. 1889	rolník	Okolek	11768
Olga	11. 4. 1896	domácnost		11769
Dostál František, Tachov 247, o. Tachov	1871	rolník	Antonovka	04237
Růžena	10. 5. 1879	domácnost		04238
Dostál Josef, OKMZ, Krnov	1888	rolník	Račín	13547
Olga	1907	domácnost		13548
Josef	1926	rolník		13549
Emilie	1929	domácnost		13550
Václav	1931	rolník		13551
Dostál Josef, Břvany 58, o. Zatec	1890	zedník	Luck	05042
Marie	1923	švadlena		05043
Danuta	1919	domácnost		05044
Renata	1942	dítě		05045
Anna, Rvenice 19, o. Zatec	1946	dítě		05046
Jan	1865	zemědělec		05047
Dostál Josef, Utery, o. Planá	1924	rolník	Ivanoviče-Ok.	11702
Dostál Václav, Ostrůvce 17, o. Stříbro	27. 1. 1913	rolník	Okolek	07007
Milentina	1915	domácnost		07008
Alžběta	22. 1. 1937	školačka		07009
Kristina	27. 3. 1885	domácnost		07010
Dostál Vladimír, Damice, o. Jáchymov	25. 4. 1882	rolník	Seljaňščina	07091
Pavčina	29. 6. 1891	domácnost		07092
Antonie	16. 8. 1924	domácnost		07093
Hozáková Helena	7. 8. 1942	dítě		07094
Hozáková Emilie	25. 8. 1943	dítě		07095
Dostálová Anna, Otročin 29, o. Stříbro	8. 3. 1890	domácnost	Okolek	06720
Mikuláš	22. 7. 1922	rolník		06721
Dostálová Anna, OKMZ, Krnov	1901	domácnost	Račín	13132
Antonie	1923	domácnost		13133
Rostislav	1927	rolník		13134
Václav	1929	rolník		13135
Milada	1934	školačka		13136
Alexandr	1938	školák		13137
Dostálová Alexandra, Kořen, o. Planá	1919	rolnice	Okolek	11772
Kristina	1927	domácnost		11773
Dostálová Emilie, Jadrůž 14, o. Tachov	1880	domácnost	Ivan.-Okolek	11963
Emilie	1921	domácnost		11964
Antonín, hlava r.	1879	(zemřel)		11962
Cervinský Josef	1914	dítě		11965
Dostálová Evženie, Chomutov, Husovo nám. 5.	21. 5. 1908	domácnost	Ivanoviče-Okol.	12590
Růžena	26. 1. 1928	domácnost		12591
Dostálová Marie, Utery, o. Planá	25. 11. 1897	rolnice	Ivanoviče-Okol.	11701
Dostálová Marie, Tachov 627, o. Tachov	8. 2. 1912	rolnice	Antonovka	04146
Vladimír	27. 8. 1942	dítě		04147
Dostálová Olga, OKMZ, Krnov	1912	domácnost	Račín	13079
Emil	1936	školák		13080
František	1882	rolník		13081
Dostálová Stanislava, Rvenice 19, o. Zatec	1914	domácnost	Luck	18118
František	1944	dítě		18119
Marie	1945	dítě		18120
Dostálová Věra, Bělá n. Radbuzou, o. Horš. Týn	189)	rolnice	Ivanoviče-Okol.	12473
Marie	1901	domácnost		12474
Dostrašil Antonín, Chudoverec, o. Ústí n. L.	1907	rolník	Zolobky	22323
Marie	1900	domácnost		22324
Alexandr	1936	školák		22325
Rostislav	1947	dítě		22326
Dostrašil Josef, Skřipové 10-11, o. Zlúdice	1897	rolník	Alexandrovka	26587
Helena	1895	domácnost		26588
Vladimír	1932	školák		26589
Dostrašil Josef, Nová Bystřice, o. Jindř. Krádec	7. 3. 1899	rolník	Luthardovka	27874
Antonie	28. 2. 1932	domácnost		27875
Josef	13. 3. 1939	školák		27876
Dostrašil Václav, Verušičky, o. Zlúdice OKMZ	15. 10. 1906	rolník	Alexandrovka	26500
Anna roz. Jihlarová	8. 9. 1914	domácnost		26501
Jiřina	10. 2. 1942	dítě		26502
Lidie	3. 8. 1945	dítě		26503
Dostrašil Vladimír, Chyšce, o. Zlúdice	16. 2. 1904	rolník	Alexandrovka	26498
Jiří	3. 7. 1945	dítě		26499

Věrná stráž vychází jednou týdně. Vydává Svaz Čechů z Volyně nákladem vlastním. Odpovědný správce listu redaktor Jaroslav Chudoba Red. a admin.: Zatec, nám. dr. E. Beneše 155 tel. 550. Tiskne „Svoboda“, filialka v Zateci, telefon č. 374. Použito: nov. pov. č. známek 2000000 ředitelství pošt a telegrafů v Praze č. j. JA-Gre-2372-OB. Dohlédací prostředky úřad Zatec. Předplatné na rok 1949 je 150 Kčs. Konto spořitelny č. 20103. — Okresní spořitelna a záložna Zatec a Svaz Čechů z Volyně č. 10268.